

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Datganiad Ansawdd Blynyddol

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Bae Abertawe
Swansea Bay University
Health Board

Cydnabyddiaethau

Cynhyrchir y Datganiad Ansawdd Blynyddol ar gyfer y cyhoedd a phobl sy'n defnyddio ein gwasanaethau. Mae'n rhoi cyfle i ni roi trosolwg agored a gonest o'r gwaith.

Byddwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am y blaenoriaethau a nodwyd gennym yn ein Datganiad Ansawdd Blynyddol y llynedd. Byddwn hefyd yn rhoi gwybodaeth i chi am y gwaith sydd ar y gweill ar hyn o bryd i wella ansawdd a diogelwch y gwasanaethau rydyn ni'n eu darparu.

Mae'r Datganiad Ansawdd Blynyddol eleni ychydig yn wahanol gan mai hon yw ein blwyddyn gyntaf fel Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, Mae hyn yn golygu na fyddai unrhyw gymariaethau y byddem yn eu darparu o'r llynedd yn gywir yn ystadegol am y byddent yn cynnwys data ar gyfer gwasanaethau sydd bellach yn dod o dan Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf.

Er mwyn osgoi rhoi'r darlun anghywir, rydym yn rhoi ffigurau'r llynedd i chi'n unig. Y flwyddyn nesaf, byddwn yn mynd yn ôl i ddarparu data o flwyddyn i flwyddyn.

Nid yw'n bosib i ni wneud hyn ar ein pennau ein hunain felly rydym wir yn gwerthfawrogi cefnogaeth ein holl randdeiliaid allweddol wrth lunio'r adroddiad hwn.

Hoffem ddiolch hefyd i Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru a'r Cyngor Iechyd Cymuned am barhau i fonitro ein gwasanaethau er mwyn sicrhau ein bod yn ymateb i unrhyw bryderon sydd gan ein dinasyddion.

I'n holl staff a'n gwirfoddolwyr, hoffem gydnabod gwaith caled ac ymrwymiad ein holl bobl i ddarparu gofal diogel, tosturiol ac urddasol sydd o ansawdd uchel yn gyson.

CYNNWYS

02

Cydnabyddiaethau

04

Rhagair

05

Safonau Iechyd a Gofal

07

Cyflwyniad i'ch Bwrdd Iechyd

11

Edrych yn ôl ar 2019

19

Hyrwyddo Iechyd Da / Aros yn Iach

29

Gofal Diogel

37

Gofal Effeithiol

49

Gofal gydag Urddas

55

Gofal Amserol

63

Gofal Unigol

69

Ein Staff a'n Hadnoddau

77

Edrych Ymlaen 2020 - 2021

83

Cyfeiriadau a Rhestr Termâu

Prif Weithredwr: Tracy Myhill

Tracy Myhill

Cadeirydd: Emma Woollett

Emma Woollett

RHAGAIR

Mae'n bleser gennym gyflwyno ein datganiad ansawdd blynyddol cyntaf ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, a ffurfiwyd yn ddiweddar. Yn sgil y newidiadau i ffiniau Pen-y-bont ar Ogwr ar 1 Ebrill 2019, bu gwir ymdeimlad o gyffro wrth i ni ddatblygu ein cynlluniau a'n huchelgeisiau ar gyfer Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot ar gyfer y dyfodol.

Wrth gwrs, daeth y flwyddyn i ben ar adeg hynod heriol, nid yn unig i'r Bwrdd Iechyd, Cymru a'r DU, ond yn fyd-eang, ac mae'r byd yn parhau i ymateb i bandemig Covid-19. Rydym yn ddiolchgar am yr ymrwymiad a'r ymateb a welsom gan ein staff wrth i'r pandemig gynyddu. Mae ein staff wedi bod yn wirioneddol anhygoel, ac mae hyn yn dyst i waith diwyd ac ymrwymiad ein pobl yn eu rolau o ddydd i ddydd. Rydym hefyd yn cydnabod bod hwn yn gyfnod pryderus a gofidus iawn i bawb, ac ni wyddom o hyd beth fydd yn digwydd yn y dyfodol. Fodd bynnag, rydym yn glir bod yn rhaid i ni achub ar bob cyfle i ddysgu o'r newidiadau sylweddol rydym wedi'u gwneud a chadw'r gwelliannau lle bynnag y gallwn ni. Dros y flwyddyn ddiwethaf, rydym hefyd wedi parhau i wneud cynnydd o ran gwella gofal cleifion a datblygu ein strategaeth: Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell. Rydym wedi parhau'n benderfynol i wneud iechyd a lles yn flaenoriaeth ar gyfer y boblogaeth rydym yn ei gwasanaethu. Mae'r dull 'systemau cyfan' yn galluogi pob un o'n clystyrau meddygon teulu i arwain system iechyd a gofal cymdeithasol integredig ar gyfer eu hardaloedd; sef gwasanaethau gwirfoddol, practisau meddygon teulu a rheolwyr timoedd iechyd a gofal cymdeithasol integredig, sy'n darparu amrywiaeth o wasanaethau gofal sylfaenol a lles drwy eich meddyg teulu.

Ni fyddai'n bosib cyflawni Iechyd Gwell, Gofal Gwell, Bywydau Gwell heb gefnogaeth, her ac ymrwymiad ein partneriaid, yn enwedig awdurdodau lleol Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe, na heb ein helusennau lleol a Phrifysgol Abertawe a Llywodraeth Cymru.

Yn dilyn y newid i'r ffin, cafodd ein bwrdd partneriaeth rhanbarthol ei ailenwi'n Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gorllewin Morgannwg, a thrwy'r cydweithio hwn rydym nid yn unig wedi datblygu ein gwasanaethau gofal sylfaenol ac 'Adre o'r Ysbyty' ond hefyd wedi datblygu ymagwedd newydd at wasanaethau iechyd meddwl plant a'r glasod (CAMHS), ynghyd â'n fframwaith ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl oedolion.

Un o'n hamcanion yw cael staff hapus, sydd wedi'u hyfforddi'n dda a'u symbylu. Bydd hyn yn sicrhau bod staff yn gallu rhoi gofal a phrofiad o'r safon uchaf i'n cleifion. Un datblygiad allweddol fu dechrau ar ein rhaglen o uwchgynadleddau arweinyddiaeth, sef rhaglen sy'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am yr arferion gorau mewn arweinyddiaeth. Datblygiad allweddol arall oedd y rhaglen beilot ar gyfer *The Guardian Service*, sy'n darparu gwasanaeth annibynnol i staff allu codi eu llais.

Ym mis Tachwedd 2019, roeddem wrth ein boddau fod un o'n nyrsys, Jean Saunders, wedi'i henwi'n 'Nyrs y Flwyddyn' Coleg Nyrsio Brenhinol Cymru am ei gwaith yn cefnogi'r ceiswyr lloches yn ei gofal. Mae'r llwyddiant arbennig hwn yn dangos y pwysigrwydd a roddwn ar ofal a phrofiad cleifion, ac ar gydraddoldeb ac amrywiaeth. Roedd parhau mewn statws "ymyrraeth wedi'i thargedu" eleni o dan Fframwaith Uwchgyfeirio GIG Cymru yn heriol, oherwydd er i ni weld gwelliannau amlwg yn lefel ein perfformiad ar gyfer gofal heb ei drefnu, roedd yn is na lle yr oedd angen iddo fod. Er nad oedd nifer y derbyniadau brys yn llawer uwch nag o'r blaen, roedd gan y cleifion a dderbyniwyd i'r ysbyty gyflyrau mwy cymhleth, ac roedd angen iddynt aros yn yr ysbyty am gyfnod hirach, a chreodd hynny bwysau gweithredol sylweddol. Roedd y ffactorau hyn, ynghyd â'r ffaith nad oeddem yn gallu lleihau ein sylfaen gostau ar ôl trosglwyddo Pen-y-bont ar Ogwr, yn golygu na fu'n bosib i ni fantoli'r gyllideb fel yr oeddem wedi ei obeithio ddechrau'r flwyddyn. Er mwyn goresgyn y materion hyn, buom yn gweithio ar gynllun cynhwysfawr ar gyfer y gaeaf, gydag 'Adre o'r Ysbyty' yn elfen allweddol, a dechreuwyd gweld gwelliannau cynaliadwy ar ôl y Nadolig.

I gloi, rydym yn diolch i'n staff, ein gwirfoddolwyr, ein cleifion, ein partneriaid a'n cymunedau lleol am eu rhoddion hael ac am ein cefnogi i barhau i ddarparu gofal i'n cleifion a gwella iechyd ein poblogaeth leol, yn enwedig yn ystod y cyfnod anodd ers i Covid-19 ddechrau.

Dymunwn y gorau i bob un ohonoch. Cadwch yn ddiogel yn ystod yr adegau anodd hyn.

Safonau Iechyd a Gofal

Cyflwynir yr adroddiad hwn o dan y penawdau canlynol, a gafodd eu pennu o dan Safonau Iechyd a Gofal GIG Cymru, a gyhoeddwyd yn 2015.

Cadw'n Iach

Cefnogi pobl i reoli eu hiechyd a'u lles eu hunain.

Tudalen 19

Gofal Diogel

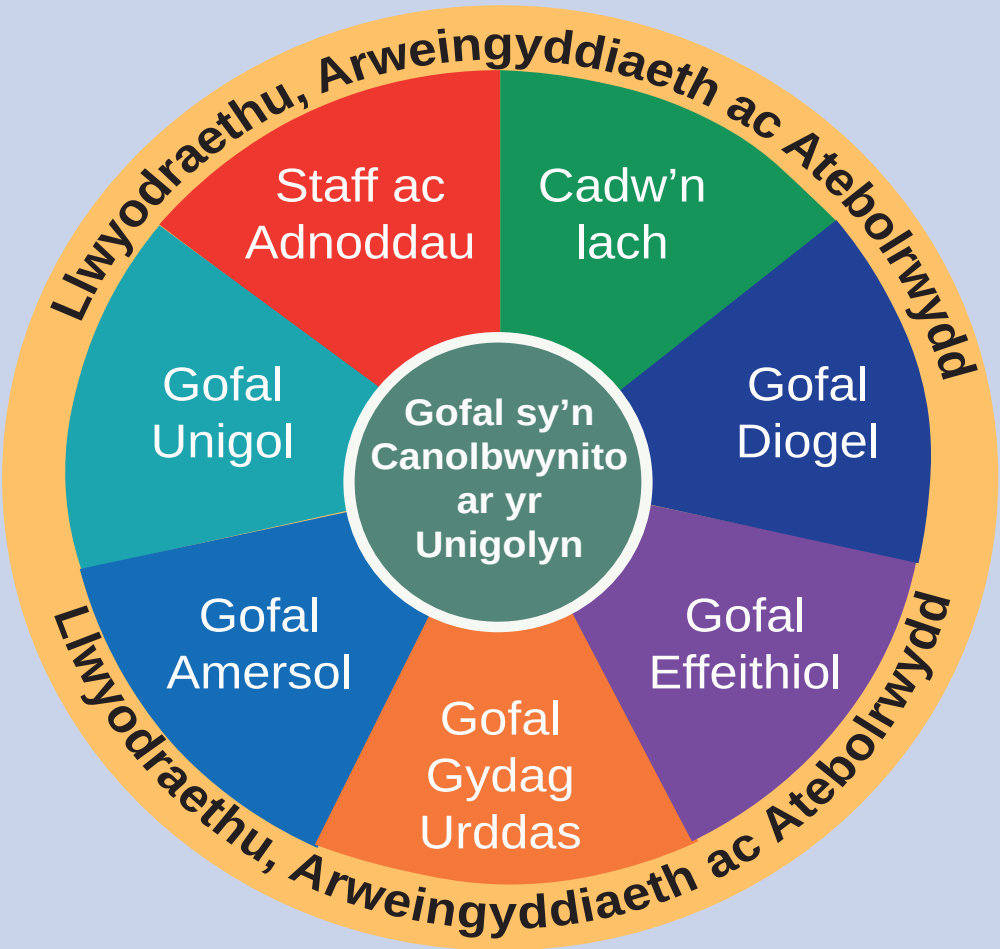
Diogelu pobl rhag niwed a chefnogi pobl i'w diogelu eu hunain rhag niwed.

Tudalen 29

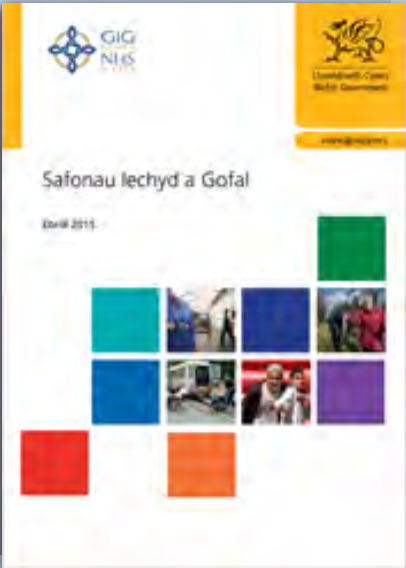
Gofal Effeithiol

Darparu'r gofal a'r cymorth cywir i bobl, mor lleol â phosibl, a galluogi pob person i gyfrannu at eu gofal eu hunain.

Tudalen 37

"Mae angen i'r holl wasanaethau iechyd yng Nghymru sicrhau bod pob agwedd ar ofal yn cael ei darparu mewn ffordd amserol gan sicrhau bod pobl yn cael eu trin ac yn cael gofal yn y ffordd gywir, yn y lle cywir a chyda'r staff cywir."

Gofal gydag Urddas

Sicrhau bod pobl yn cael eu trin ag urddas a pharch ac yn trin eraill yr un fath.

Tudalen 49

Gofal Amserol

Rhoi mynediad amserol at wasanaethau i bobl, yn unol ag angen clinigol.

Tudalen 55

Gofal Unigol

Trin pawb fel unigolyn, gan sicrhau bod eu hanghenion gofal yn adlewyrchu eu hanghenion a'u cyfrifoldebau eu hunain.

Tudalen 63

Ein Staff a'n Hadnoddau

Darparu gwybodaeth am sut rydym yn rheoli ein hadnoddau ein hunain ac yn gwneud defnydd gofalus ohonynt.

Tudalen 69

Cyflwyniad i'ch Bwrdd Iechyd

Nodwch!

O fis Mawrth 2020, effeithiwyd ar ein gweithgarwch ar draws pob un o'n safleoedd yn sgil paratoi ar gyfer COVID-19.

Yn ystod 2019-2020, mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA) wedi darparu:

Derbyniadau Mamolaeth - 15,141

Presenoldebau yn yr Adran Achosion Brys a'r Uned Archwilio Meddygol (MIU) - 122, 807

Achosion Dydd - 35,324

Presenoldebau cleifion allanol newydd - 175,460

Presenoldebau dilynol gan gleifion allanol - 333,637

Genedigaethau - 3,631

7

Presenoldebau Dydd Arferol - 16,137

8

Cleifion mewnlol a dderbyniwyd - 60,941

Poblogaeth BIPBA yw 390,000

Mae BIPBA yn rheoli cyllideb o £1 Biliwn

Mae BIPBA yn cyflogi tua 12,500 o staff

Mae gan BIPBA 49 o bractisau meddygol teulu, 72 o bractisau deintyddol, 31 o bractisau optometreg a 92 o fferyllfeydd cymunedol

Helo!

Cyflwyniad i

Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA)

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Bae Abertawe

Swansea Bay University
Health Board

Ar 1 Ebrill 2019, newidiodd Bwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg ei enw i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (BIPBA).

Mae'r enw newydd yn adlewyrchu ein hardal ddaearyddol newydd, sy'n cwmpasu Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot. Y rheswm am hyn yw bod y cyfrifoldeb am wasanaethau gofal iechyd i bobl yn ardal Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr bellach wedi symud i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.

Mae'r newid yn y ffin yn newid gweinyddol ac ni fydd yn effeithio ar y ffordd mae gofal cleifion yn cael ei ddarparu. Nid oes unrhyw wasanaethau'n crebachu nac yn cael eu colli a bydd cleifion yn parhau i deithio i'r un lle ag y maent nawr er mwyn derbyn eu gofal.

Ym mis Mehefin 2018, cyhoeddodd Vaughan Gething, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, y byddai'r cyfrifoldeb dros ddarparu gofal iechyd i boblogaeth Pen-y-bont ar Ogwr yn trosglwyddo o Fwrdd Iechyd Prifysgol Abertawe Bro Morgannwg i Fwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf er mwyn cryfhau trefniadau partneriaeth ar gyfer Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr. Fel ninnau, mae Cwm Taf hefyd wedi newid ei enw i adlewyrchu hyn a'i enw newydd yw Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg.

Mae contractwyr gofal sylfaenol annibynnol yn chwarae rhan hanfodol yng ngofal ein poblogaeth ac mae'r bwrdd iechyd yn comisiynu gwasanaethau gan feddygon teulu, optegwyr, fferyllwyr a deintyddion ledled yr ardal.

Darperir gwasanaethau iechyd meddwl ac anableddau dysgu mewn ysbytai a lleoliadau cymunedol.

Mae Canolfan Llosgiadau a Llawfeddygaeth Blastig Cymru yn Ysbyty Treforys nid yn unig yn cwmpasu De a Chanolbarth Cymru, ond De-Orllewin Lloegr hefyd. Mae Treforys hefyd yn darparu un o blith dau o'r gwasanaethau llawfeddygaeth ar y galon yng Nghymru.

Mae'r gwasanaethau arbenigol eraill a ddarperir gan y bwrdd iechyd yn cynnwys gwasanaeth gwefusau a thaflod hollt, gwasanaeth arenol, gwasanaeth ffrwythlondeb a gwasanaeth bariatrig (gordewdra).

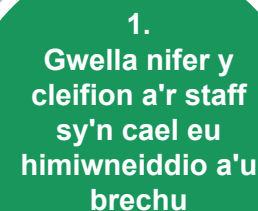
Darperir gwasanaethau iechyd meddwl fforensig i gymuned ehangach sy'n ymestyn ar draws De Cymru gyfan.

Dywedodd y Prif Weithredwr, Tracy Myhill, "Mae'r newid hwn yn rhoi llawer o gyfleoedd i ni. Mae ein Bwrdd Iechyd yn llai nag yr oeddem ni fel Bwrdd Iechyd Prifysgol ABM ac yn gwasanaethu poblogaeth sydd 28% yn llai mewn gwirionedd. Mae hyn yn gyfle i weithio'n agosach a chryfhau ein cydlyniant ar draws sefydliad sy'n dal yn fawr, er ei fod yn llai nag yr oedd.

Gallwn hefyd ganolbwyntio mwy ar ein trefniadau partneriaeth, yn enwedig gyda Bwrdd Iechyd Hywel Dda, awdurdodau lleol Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot, a'r prifysgolion yn Ne-Orllewin Cymru.

Rhan bwysig iawn o'n huchelgais ar gyfer y bwrdd iechyd hwn yw gwneud enw ein brand – sef Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe – yn gyfystyr â gwella iechyd a lles y boblogaeth, ynghyd â gofal, pobl a gwasanaethau o ansawdd uchel, ac arloesedd. Edrychaf ymlaen at gefnogaeth pawb wrth i ni ddechrau ar y bennod newydd hon."

- 2.
Gweithio
gyda'ch
fferyllydd
cymunedol i roi
cymorth i chi
i'ch helpu i roi'r
gorau i ysmegu**

3.
Gwella'r amser
aros i <26 wythnos
er mwyn cael eich
gweld i ddechrau
therapiau
seicolegol mewn
gwasanaethau
iechyd meddwl
arbenigol

- 4.
Parhau i wella
gwasanaethau
lleol i blant
sydd angen
gwasanaethau
iechyd meddwl
arbenigol
(CAMHs)**

- Llwybrau newydd gan yr Adran Achosion Brys i Noddfa Trallod Iechyd Meddwl a gwella mynediad cyflym at asesiadau i gleifion CAMHS.

**5.
Gweithredu
rhaglen hyfforddi
aml-broffesiynol
ar sut i
ddechongli
monitro'r ffetws**

- Rydym yn ymgeisio am gyllid ar hyn o bryd ar gyfer swydd Bydwraig Gwylidwriaeth y Ffetws.
- Mae'r cynlluniau'n cynnwys cyflwyno monitro canolog er mwyn monitro lles babanod yn ddiogel yn ystod genedigaeth a nodi unrhyw angen am newidiadau clinigol i gynlluniau geni.
- Mae cynlluniau ar waith gyfer ymyrraeth gynnar ac atal er mwyn sicrhau gofal newyddenedigol a chritigol hygyrch o ansawdd uchel ar ôl genedigaeth.
- Cwblhau'r Uned Gofal Pontio newydd ar gyfer y Newydd-anedig, gan sicrhau capasiti priodol ar draws y rhanbarth gan weithredu argymhellion Rhaglen De Cymru.

6.
Parhau i
leihau nifer y
cleifion
mewnol sy'n
cwympo

- Gofal Gartref a 'Keep Me At Home' – er mwyn cadw pobl gartref.
- Cefnogi'r gwasanaeth Ymateb i Gwympiadau ar y Cyd yn ogystal â pharhau i roi cymorth i gyflwyno'r pecynnau cymorth 'I Stumble' ac 'I Fell Down' ar gyfer asesu cwympiadau ar draws yr holl Gartrefi Nyrso a Phreswyl yn 2020/21.
- Mae Arweinydd Cwympiadau nawr wedi'i benodi'n genedlaethol a bydd yn gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd i ddatblygu ymhellach y model a'r cynlluniau ar gyfer ymateb Lefel 2 yn ein hardal.

**7.
Parhau i leihau
nifer yr heintiau
sy'n cael eu dal
yn yr ysbyty**

- Mae'r Bwrdd Iechyd yn parhau i ganolbwyntio ar leihau heintiau sy'n cael eu dal wrth gael gofal iechyd, ar ddarparu ein gwasanaeth Adre o'r Ysbyty ac ar gyflwyno ein model Trawsnewid Clystyrau ar draws ardal Bae Abertawe.
- Yn ystod y cyfnod adrodd diwethaf (2018/19) gwellodd ein Bwrdd Iechyd mewn 40 o'r 67 o themâu o fewn mesurau perfformio Llywodraeth Cymru, a chyrrhaeddodd y targed yn llawn mewn 19 o'r mesurau.
- Yn ystod 2018/19, bu gostyngiad sylweddol yn nifer yr heintiau a ddaliwyd wrth gael gofal iechyd.

**8.
Parhau i leihau
nifer y briwiau
pwyso y gellir
eu hosgoi**

- Cyflawnodd y Bwrdd Iechyd ostyngiad o 7% yn y briwiau pwyso a gofnodwyd eleni; yn arwyddocaol, bu gostyngiad o 23% mewn briwiau pwyso difrifol (sy'n cael eu hadrodd i Lywodraeth Cymru). Cyflawnwyd hyn yn bennaf drwy godi ymwybyddiaeth gyda gofalmwyr, cleifion a staff o bwysigrwydd symud er mwyn lleihau'r risg o friwiau pwyso'n gwneud niwed i'r croen.

9.
Parhau i wrando a
dysgu o'ch
profiadau drwy
bryderon,
digwyddiadau ac
adborth unigol
rydych chi'n rhoi
gwybod i ni
amdanynt

- Dull tryloyw i sicrhau ein bod yn dysgu o adborth ein cleifion a'n teuluoedd, a ddaw drwy brosesau cwynion a phryderon.
- Archwiliadau misol ar ymatebion i gwynion sydd wedi'u cau drwy waith y Grŵp Pryderon, Gwneud lawn a Sicrwydd.
- Ceir 'Pecyn Cymorth Digwyddiadau Difrifol' newydd i helpu i leihau'r amrywiaeth o ddulliau o ymchwilio ac ymateb i ddigwyddiadau difrifol. Mae'r pecyn wedi'i gynllunio'n benodol i sicrhau yr ymgysylltir cymaint ag sy'n bosib â staff a chleifion/teuluoedd.
- Datblygwyd pecyn cymorth storïau'r cleifion a'r staff er mwyn rhannu profiadau i helpu i wella gwasanaethau drwy adrodd straeon yn ddigidol, ac mae'n creu newid gwirioneddol.

10. Cynnal rhaglen recriwtio ragweithiol sy'n annog staff i ymuno â'n Bwrdd Iechyd

- Cynlluniau ar waith i recriwtio meddygon ymgynghorol ar gyfer yr Adran Achosion Brys, Meddygon Gofal Aciwt, staff timau amlddisgyblaethol, therapyddion, staff theatr, gweithwyr cymorth gofal iechyd a radiograffwyr drwy nifer o fentrau gwasanaeth a chynlluniau gofal.
- Cefnogi'r gwaith o gynyddu nifer yr Uwch Ymarferwyr Parafeddygol drwy WAST.
- Cynlluniau i ddatblygu'r gwasanaeth Adre o'r Ysbyty, sy'n cynnwys cynyddu nifer y therapyddion cymunedol, gan amseru hyn ar yr un adeg ag y bydd myfyrwyr yn gadael y brifysgol.
- Ailgynllunio'r Timau Gofal Aciwt o fewn ein hadnoddau.
- Parhau i recriwtio nyrsys er mwyn sicrhau bod lefelau staffio'n unol â'r Ddeddf Lefelau Staff Nyrsio.

11.
Parhau i weithredu
ein cynllun cyflawni
ar gyfer Gofal
Diwedd Oes gan
sicrhau bod pobl yn
cael gofal diwedd
oes urddasol

- Byddwn yn gweithio i wella gofal Diwedd Oes er mwyn cynnig gwell dewis i bobl sy'n dymuno marw gartref, i wella ansawdd diwedd oes a lleihau nifer y bobl (cyfartaledd o 30 yr wythnos), sy'n treulio eu dyddiau olaf yn ein hysbytai.
- Gofal diwedd oes yn cynnwys darpariaethau i blentyn farw yn ei gartref ei hun, mynediad at gymorth gan Dŷ Hafan a sicrhau cymorth profedigaeth i'r teulu yn ystod ac ar ôl marwolaeth plentyn.

12.
Gan weithio gyda
gofal sylfaenol i bobl
hŷn, byddwn yn
gweithredu prosiect i
leihau unigrwydd,
unigedd
cymdeithasol a
materion iechyd
cysylltiedig ymhlith
pobl hŷn.

- Cynlluniau i ddatblygu gwasanaeth lles integredig (meddyliol)
- Cefnogi uchelgais 'Cymru Iachach' drwy ein trefniadau partneriaeth yng Ngorllewin Morgannwg.
- Dylai gweithredu ein Model Cymdogaethau'n llwyddiannus leihau'r gost o dderbyn cleifion i'r ysbyty, gofal sylfaenol a lleoliadau mewn cartrefi preswyl.
- Gofal Gartref a 'Keep Me At Home' - sy'n gwella'r gofal a ddarperir yn neu'n agos at gartref y claf pan fo hynny'n ddiogel a phriodol yn glinigol.
- Gweithio gydag Ymddiriedolaeth Gwasanaethau Ambiwylans Cymru (WAST) i ddarparu gwelliannau yn ansawdd y gofal a'r prydlondeb wrth ymateb i alwadau 999 ac wrth drosglwyddo wrth ein drws ffrynt.

13.
Dechrau ar ein
gwasanaeth
integredig
newydd ar
gyfer
awtistiaeth
(IAS)

- Dros y tair blynedd nesaf byddwn yn ceisio mynd i'r afael â dau faes i wella gwasanaethau i bobl ag anableddau dysgu. Byddwn yn gweithio i leihau anghydraddoldebau iechyd drwy gyfuno llwybrau arbenigol, yn cynnwys awtistiaeth.
- Gwasanaethau Integredig a Phlant a Phobl Ifanc. Mae'r Cynllun Ardal yn canolbwyntio ar bump thema lle nodwyd mai gwaith rhanbarthol sy'n ychwanegu'r gwerth mwyaf; gan gynnwys Anableddau Dysgu ac Awtistiaeth.

Lleihau'r cyfnod yn yr ysbyty a'r risgiau cysylltiedig sy'n gallu digwydd i iechyd y person h.y. cwmpïadau sy'n datgyflyru a heintiau a ddelir yn yr ysbyty

- Darparu'r gofal gorau yn yr ysbytai, sef; gofal ysbyty da drwy effeithlonrwydd ac ansawdd, mynediad amserol i ofal brys neu ofal mewn argyfwng, a rhyddhau cleifion yn fwy prydlon.
- Trwy'r rhaglen Pobl Hŷn, gwella ansawdd drwy gynllunio i wella gofal orthopedig ar gyfer yr henoed a chyswllt llawfeddygol er mwyn lleihau'r cyfnod yn yr ysbyty a gwella canlyniadau i bobl hŷn.
- Mae gweithredu'r Ddeddf Lefelau Staff Nyrsio wedi lleihau nifer y cwympiadau, cwynion, briwiau pwyso a gwallau mewn meddyginiaethau oherwydd bod ansawdd y gofal wedi gwella.
- Adolygu'r meini prawf, a'r defnydd a'r cyfuniad o sgiliau ar gyfer ein capasiti i adsefydlu cleifion mewnol drwy drefniadau partneriaeth ar gyfer gofal preswyl tymor hir

15.
Cyflwyno Un
Llwybr Canser a
fydd yn lleihau
amseroedd aros
cyffredinol, yn
rhoi diagnosis
cynnar o ganser
ac yn rhoi gwell
profiad i gleifion

- Mae'r Bwrdd Iechyd yn un o ddau Fwrdd Iechyd sy'n darparu'r
- llwybr gofal cancer cyfan. O fewn cynllun y System Gyfan ar gyfer Cancer, ein blaenoriaethau yw darparu'r Un Llwybr Cancer, gwella ein perfformiad a gweithredu'r llwybrau gorau posibl drwy ddulliau gwella ansawdd gan ganolbwyntio'n benodol ar lwybrau cancer y fron a chaner yr ysgyfaint. Ein gweledigaeth yw "darparu'r gofal cancer gorau posibl i bobl De-orllewin Cymru".
- Bydd gwybodaeth briodol ar gael i'n cleifion, ein gweithwyr iechyd proffesiynol a'n cynllunwyr gwasanaethau i'w helpu i wneud penderfyniadau gwybodus am ofal a thriniaeth, yn ogystal â'r gallu i gael gfael, fel mater o drefn, ar wybodaeth am symptomau'r cleifion, mynediad at driniaeth a chanlyniadau.

16.
Adeiladu ar y
cynnydd a wnaed yn
sefydlu dull clwstwr
integredig o ymdrin â
gofal sylfaenol, gan
gefnogi pobl i
ddatblygu ffyrdd
iachach o fyw

- Llwyddo i sicrhau cyllid i weithredu Model Gofal Sylfaenol Cymru drwy ein Clystyrau Gofal Sylfaenol. Ni yw'r unig Fwrdd Iechyd yng Nghymru i wneud hyn ar draws holl ardal ein poblogaeth.
- Gweithio'n agos gyda'n Hawdurdod Lleol a phartneriaid eraill i wella'r ffordd y caiff gwasanaethau eu darparu.
- Parhau i wella'r ffordd y darperir Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, Hyrwyddwyr Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a theithio cynaliadwy.

17.
**Parhau i wella
mynediad at
wasanaethau
deintyddol mewn
gofal deintyddol
arferol a brys**

- Mae diwygio contractau ar gyfer gwasanaethau deintyddol, fferylliaeth gymunedol a meddygon teulu yn ein helpu i symud o fodel "talw am driniaeth" i fodel "talw am atal", gan annog, yn ei dro, ofal iechyd sy'n rhoi gwell gwerth.
- Dal ymlaen â'r gwaith parhaus o wthio ffiniau contract presennol y Gwasanaeth Deintyddol Cyffredinol drwy amrywiaeth o ddulliau newydd sydd wedi'u cynnwys yn ein Cynllun Cyflawni ar gyfer lechyd y Geg.
- Datblygu llwybr iechyd y geg ymhellach a pharhau i gyflawni o ran trosglwyddo gwasanaethau o ysbytai i leoliadau gofal sylfaenol er mwyn gwella mynediad i'r cleifion mwyaf agored i niwed yn ein poblogaeth.

18.
Mae 'The Guardian
Service' yn darparu
cymorth i staff
sy'n codi pryderon
ynghylch unrhyw
bryder neu
risg yn y
gweithle, yn cynnwys
diogelwch cleifion

- Gwrando ar staff a'u cefnogi i godi pyderon - mae hyn yn cynnwys comisiynu ACAS i gynnal gweithdai i reolwyr, staff Adnoddau Dynol ac Undebau Llafur wrth fynd i'r afael ag ymddygiadau amhriodol yn y gwaith, yn cynnwys bwlio.
- Gan fod ar gael 24/7, 365 diwrnod y flwyddyn, mae 'The Guardian Service' yn darparu gwasanaeth annibynnol, cyfrinachol ac anfeirniadol i staff sy'n codi pryderon, gan ganolbwyntio ar weithio gydag unigolion a'r sefydliad i gael atebion. Gall hyn fod mewn perthynas ag unrhyw bryder neu risg yn y gweithle a/neu ddiogelwch cleifion. Mae'r gwasanaeth, sydd ar gael i bob gweithiwr, yn cyd-fynd â'r holl wasanaethau cymorth eraill i staff fel Undebau Llafur, Adnoddau Dynol, Gwasanaethau Caplaniaeth a Lles.

19. Adeiladu ar ein perfformiad gwell o ran cydymffurfio â'r nifer o arfarniadau staff, yn ogystal â chynnal gwelliant o ran hyfforddiant statudol a gorfodol

Llwyddwyd i cadw cydymffurfiaeth o 69% ar gyfer Adolygiad o Ddatblygiad Personol (PADR) - mae pob maes clinigol bellach yn cyrraedd y cyfartaledd ar gyfer Cymru neu'n cyrraedd canran uwch.

Cydymffurfiaeth â Hyfforddiant Statudol a Gorfodol - 81%.

- Ar gyfer mis Ionawr 2020, y ganran gyffredinol ar gyfer PADR a gofnodwyd ar Gofnodion Electronig Staff y Bwrdd lechyd yw 72.03% Mae hyn yn gynydd o gymharu ag Ebrill, pan oedd y ganran yn 63.79%.
- Bydd hyfforddiant PADR yn orfodol i bob rheolwr newydd sydd â chyfrifoldeb dros reoli pobl.
- Mae prosiect ymchwil yn cael ei gynnal a fydd yn gwneud argymhellion i wella cydymffurfiaeth yn y dyfodol.

20.
Rhoi ein Rhaglen
Datblygu
Arweinyddiaeth ar
waith ar gyfer staff
iau ac uwch

- Bydd datblygu sgiliau craidd ar gyfer rheoli pobl yn parhau i gael ei wneud yn ddi-oed, er mwyn sicrhau bod gan bob rheolwr newydd a rheolwyr presennol y sgiliau i reoli unigolion, timau a gwasanaethau'n effeithiol, gyda'n gwerthoedd sefydliadol yn greiddiol i hyn. Rydym wedi darparu ein rhaglen 'Footprints' i dros 1000 o reolwyr, sef rhaglen datblygu arweinyddiaeth sydd wedi'i hanelu at staff bandiau 4-7.
- Datblygwyd ein rhaglen "Bridges" ar gyfer uwch reolwyr. Mae 100 o uwch reolwyr wedi mynychu hyd yma. Lanswyd Llwybr i Reolwyr yn 2019 sy'n cefnogi rheolwyr i gyflawni eu rolau'n effeithlon ac yn effeithiol.

21.
Datblygu llwybr
rheoli
i fodloni
anghenion
staff unigol

- Ehangu mynediad drwy amrywiol lwybrau talent – Academi Brentisiaethau sydd wedi ennill gwobr.
- Cefnogi'r gwaith o ddatblygu'r Llwybr Rheoli Arloesedd.

A group of approximately 18 people, including students and staff, are posing for a group photo outdoors. They are arranged in two rows, with some people kneeling or sitting in the front and others standing behind them. The group is diverse in age and ethnicity. The background shows a brick building and some greenery.

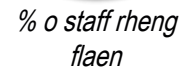
The flag of Bhutan is shown within the outline of the country. It features a white triangle on the left containing a red five-pointed star with a yellow center. The rest of the flag consists of horizontal stripes of yellow, red, and black.

17

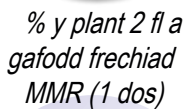
The flag of Ethiopia is shown, featuring a green triangle at the top, a yellow triangle in the middle, and a red triangle at the bottom, with a blue circular emblem containing a yellow star in the center.

18

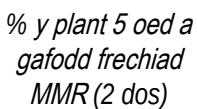
Imiwneiddio a Brechu

h ymdrech tîm
n o weld y
ymgyrch

Eleni, gydag ymgyrch gyfathrebu i'r gaeaf yn dod'. Eleni hefyd trefnodd y Ffliw hyfforddi ffisiotherapydd i'w nyrsio i roi'r brechlyn ffliw i'w

Gweithdy Atal Hunanladdiad a Hunan-Niwed Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot

Yn ystod Gwanwyn 2019, cynhaliwyd gweithdy yn Eglwys Gymunedol Baglan lle roedd dros 70 o bobl yn bresennol. Cynrychiolwyd bron 40 o wahanol sefydliadau ac asiantaethau o amrywiol sectorau a grwpiau buddiant, yn cynnwys rhai â phrofiad o faterion iechyd meddwl.

Canolbwyntiodd y gweithdai ar chwe amcan strategol ‘Siarad â Fi 2’, sef y strategaeth ar gyfer Cymru. Y nod oedd deall yr hyn a oedd eisoes yn digwydd ar draws y rhanbarth, pa waith pellach oedd ei angen a ble y dylid canolbwyntio'r ymdrechion. Caiff negeseuon allweddol pob gweithdy eu hesbonio a'u darlunio yn y ffeithlun ar y dudalen nesaf.

- ▶ Ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o hunanladdiad
- ▶ Ymatebion priodol ac amserol i argyfyngau, ymyrraeth gynnar a rheoli
- ▶ Gofal a chymorth i'r rhai mewn profedigaeth/y mae hunanladdiad yn effeithio arnynt
- ▶ Gweithio gyda'r cyfryngau a'u cefnogi
- ▶ Lleihau mynediad at ddulliau o hunanladdiad
- ▶ Cefnogi ymchwil, casglu a monitro data

Ers y digwyddiad, mae Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot wedi cymeradwyo'r gwaith ac wedi ymrwymo i gefnogi datblygiad y strategaeth atal hunanladdiad a hunan-niwed. Cefnogwyd y gwaith ymhellach mewn cyfarfod ar y cyd gan Fyrddau Gwasanaethau Cyhoeddus Abertawe a Chastell-nedd Port Talbot, ac fe'i trafodwyd gan Fwrdd Iechyd Meddwl a Lles Gorllewin Morgannwg. Mae hyn yn tynnu sylw at yr ymrwymiad sydd gan ystod eang o asiantaethau i ddatblygu'r agenda hon a sicrhau canlyniadau cadarnhaol i'r bobl yn ein cymunedau.

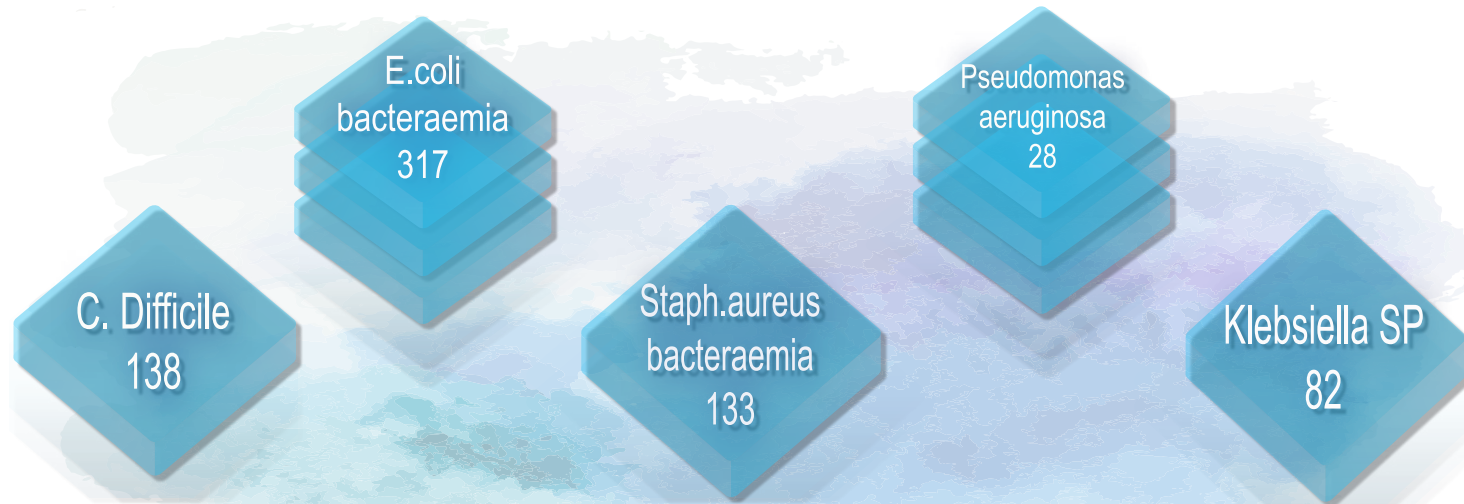

Talk to me too

suicide and self-harm prevention

Partneriaeth
Ranbarthol
Gorllewin
Morgannwg

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i wella'r sefyllfa hon ac mae eisoes wedi ariannu technolegau dadhalogi amgylcheddol ychwanegol ar gyfer y tri safle aciwt. Gellir defnyddio'r rhain mewn ysbytai yn y gymuned hefyd os oes angen. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cymeradwyo buddsoddiad ychwanegol ar gyfer 2020/21 er mwyn:

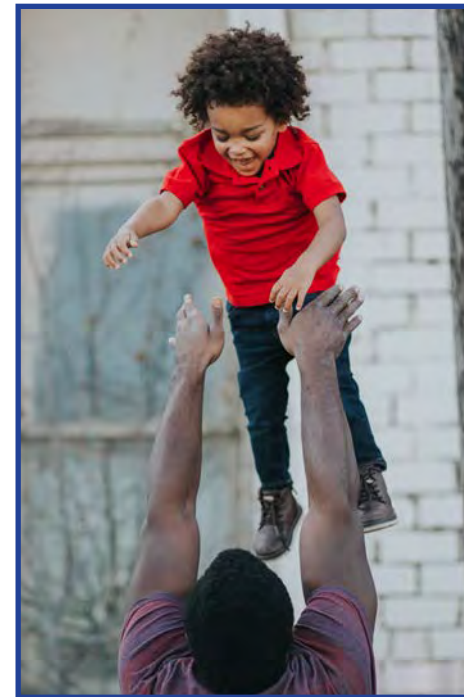
- Cynyddu ymhellach nifer yr oriau glanhau ar gyfer ysbytai Treforys a Singleton
- Gwella gwasanaethau atal a rheoli heintiau er mwyn cefnogi rhaglenni mewn Gofal Sylfaenol a Gwasanaethau Cymunedol (Ile mae llawer o gleifion yn datblygu'r heintiau llif gwaed sy'n golygu bod angen eu derbyn i'r ysbyty).

Wrth i'r Coronafeirws, sef COVID-19 (SARS-CoV-2), ledu'n fyd-eang ym mis Mawrth 2020, dechreuodd effeithio ar wasanaethau'r Bwrdd Iechyd. Bydd nifer yr achosion sy'n cael eu cadarnhau yn ein hysbytai ac yn ein cymuned yn parhau i gynyddu yn y dyfodol agos, ac yn y flwyddyn i ddod, mae'n debyg. Nid yw'n bosibl rhagweld yr effaith y bydd yr haint newydd hwn yn ei chael ar heintiau allweddol eraill yn y flwyddyn i ddod.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn clustnodi adnoddau i gefnogi Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru mewn perthynas â'r haint hwn. Rydym hefyd yn ymroi i wneud popeth o fewn ein gallu i ofalu am y cleifion sydd â COVID-19 arnynt ac a fydd yn dal COVID-19, ac i gadw ein cleifion, ein staff a'n poblogaeth mor ddiogel â phosibl.

Diogelu

Mae'r GIG yng Nghymru wedi ymrwymo i amddiffyn a diogelu lles oedolion a phlant sy'n agored i niwed. Mae gan GIG Cymru rôl hanfodol o ran sicrhau bod pob oedolyn a phlentyn yn derbyn y gofal, y cymorth a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnynt er mwyn hyrwyddo Cymru iach, fwy diogel a thecach. **Mae pawb yn gyfrifol am ddiogelu oedolion a phlant, o aelodau'r Bwrdd i staff rheng flaen o fewn y sefydliad a'r gwasanaethau dan gontract.** Rydym yn gweithio gyda phartneriaid amlasiantaethol a Bwrdd Diogelu Gorllewin Morgannwg, ac yn cefnogi Unedau Cyflawni Gwasanaethau o fewn y Bwrdd Iechyd i sicrhau bod eu staff yn cael eu hyfforddi a'u cefnogi'n briodol i ddiogelu'r rhai sydd mewn perygl.

Yn ystod 2019/2020 mae staff y Bwrdd Iechyd wedi gwneud:

1361 o Atgyfeiriadau/Adroddiadau ar gyfer Plant mewn Perygl i Awdurdodau Lleol.

424 o Adroddiadau/Atgyfeiriadau ar gyfer Oedolion mewn Perygl. Rheolwyd 174 o'r rhain gan y Bwrdd lechyd gan fod y cam-drin honedig wedi digwydd ar safle'r Bwrdd lechyd neu gan mai staff y Bwrdd lechyd oedd y camdriniwr honedig.

O 3 Chwefror 2020, mae'r holl Adroddiadau/Atgyfeiriadau ar gyfer Oedolion mewn Perygl wedi'u cyflwyno i'r Awdurdod Lleol perthnasol yn unol â Gweithdrefnau Diogelu Cymru. Ers y newid hwn, mae'r Awdurdod Lleol wedi gofyn i ni gynnal ymholiadau mewnol ar gyfer 4 achos.

Mae'r niferoedd sylweddol hyn o atgyfeiriadau ac ymholiadau yn dangos diwylliant cadarnhaol o adrodd am achosion ymhlith staff y Bwrdd Iechyd oherwydd ymwybyddiaeth gynyddol o'r gofyniad cyfreithiol i adrodd amdanynt ers gweithredu Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014.

Mae gan y Bwrdd Iechyd agenda Diogelu eang sy'n cynnwys dyletswyddau sy'n ofynnol o dan ddeddfwriaethau eraill. Fel rhan o hyn, rydym wedi:

- Cymryd rhan yn y gwaith o gwblhau Matrics Aeddfedrwydd Diogelu'r Tîm Diogelu Cenedlaethol (GIG Cymru), sef offeryn hunanasesu sy'n ei gwneud yn bosib i gasglu data Diogelu
- Dechrau gweithredu'r Broses Adnabod ac Atgyfeirio i Wella Diogelwch (ymyrraeth) (IRISi) er mwyn gwella'r cymorth sydd ar gael drwy ofal sylfaenol ar gyfer dioddefwyr a chyflawnwyr cam-drin domestig.
- Gweithredu cynllun gweithredu i wella cydymffurfiaeth â gofynion Trefniadau Diogelu Rhag Colli Rhyddid y Ddeddf Galluedd Meddyliol (DoLS) er mwyn sicrhau yr amddiffynnir cleifion yr ystyrir eu bod yn cael eu hamddifadu o'u rhyddid tra'u bod mewn ysbyty cleifion mewnol.

Mae goruchwylio a chefnogi Diogelu yn elfen hanfodol o lywodraethiant clinigol. Yn ogystal â hyn, mae gan bob Bwrdd Iechyd gyfrifoldeb i sicrhau bod staff yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi yn eu rôl Diogelu.

Mae BIPBA yn hyrwyddo diwylliant cadarnhaol o ddysgu amlasiantaethol er mwyn gwneud a chefnogi gwelliannau parhaus o ran darparu gwasanaethau ac o ran ymarfer.

Gofal Effeithiol

Adre o'r Ysbyty

Mae cynllun newydd sydd wedi'i gynllunio i leihau'r amser y mae pobl hŷn yn ei dreulio yn yr ysbyty yn cael ei gyflwyno ledled Castell-nedd Port Talbot ac Abertawe o fis Tachwedd ymlaen. Bydd y gwasanaeth 'Adre o'r Ysbyty' yn helpu pobl dros 65 oed i ddychwelyd adref cyn gynted ag y byddant yn ddigon da, gan ganiatáu iddynt wella mewn amgylchedd mwy cyfarwydd.

Mae tystiolaeth yn dangos po hiraf y bydd pobl yn aros yn yr ysbyty, y mwyaf anodd yw hi iddynt adennill eu hannibyniaeth ar ôl cael eu rhyddhau. Nid yw'n anarferol i gleifion aros yn yr ysbyty er eu bod yn cael eu hystyried yn iach yn feddygol, gan fod angen i ddarparwyr gwasanaethau gynnal asesiadau a rhoi trefniadau gofal yn eu lle cyn y gallant gael eu rhyddhau.

Mae 'Adre o'r Ysbyty' yn cyflwyno model 'asesu dibynadwy' newydd, sy'n galluogi staff y wardiau i gysylltu ag arweinydd

unigol a fydd yn gyfrifol am gefnogi'r claf i ddychwelyd adref cyn gynted â phosibl. Bydd hyn hefyd yn ei gwneud yn bosib cynnal asesiad yng nghartref yr unigolyn o'i anghenion cymorth ar gyfer y tymor hir, yn hytrach na chynnal

asesiad yn yr ysbyty. Bydd yr asesiad hwn yn cael ei gynnal o fewn 24 awr i'r claf yn cael ei ryddhau, a bydd yn rhoi gwell dealltwriaeth o sut y gall unigolyn ymdopi'n ddiogel gartref.

Dywedodd Gareth Howells, y Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf, "Mae'r gwasanaeth 'Adre o'r Ysbyty' yn adeiladu ar ein dull da o ymdrin â'r gofal, sef dull sy'n canolbwyntio ar anghenion yr unigolyn. Mae hyn yn dileu oedi diangen ac yn caniatáu llawer mwy o hyblygrwydd o ran sut y gofelir am gleifion.

Yn y pen draw, bydd hyn yn eu galluogi i setlo'n ôl i leoliad cyfarwydd a threfn reolaidd, ac rydym yn gwybod bod hynny'n chwarae rhan bwysig yn eu hadferiad. Bydd hefyd yn datblygu ymhellach y cysylltiadau gwaith agosach rhwng gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol, a bydd ei lwyddiant yn dibynnu ar weithio'n effeithiol mewn partneriaeth." 37

Gall fferyllwyr dreulio mwy o amser ar wardiau, diolch i dechnoleg robotig

Mae technoleg robotig yn cael ei defnyddio er mwyn rhyddhau fferyllwyr ysbyty fel y gallant dreulio mwy o amser lle mae eu hangen fwyaf – sef ar y wardiau. Mae'r Tîm Meddyginiaethau Gofal Cartref, sydd wedi'i leoli yn Ysbyty Treforys, yn rheoli presgripsiynau ar gyfer cleifion allanol

O'r chwith: Rheolwr Meddyginiaethau Gofal Cartref, Reuben Morgan; Swyddogion Clercyddol Uwch, Pauline Williams, Riley Martin, Dane Davies a Catrin James; Arweinydd y Tîm, Claire David; Swyddogion Clercyddol Uwch, Barbara Jenkins a Lynette Brown.

sydd â chyflyrau cronig. Dim ond clinigwyr ysbyty all ysgrifennu'r presgripsiynau hyn, a chânt eu defnyddio ar gyfer cyflyrau sy'n amrywio o ganser i riwmatoleg.

Mae'r tîm yn rheoli'r presgripsiynau o'r adeg y cânt eu hysgrifennu tan eu bod yn cael eu danfon i ddrws y claf. Rhaid i fferyllwyr yr ysbyty ddilysu, sef gwirio, pob presgripsiwn er mwyn sicrhau eu bod yn bodloni'r holl feini prawf.

Mae dros 3,400 o gleifion ar lyfrau'r gwasanaeth, sy'n golygu nifer fawr o bresgripsiynau. Ac er nad oes dwywaith ei bod yn broses bwysig, mae'n cymryd llawer o amser ac mae'n llafurddwys ac undonog. Nid yw hyn yn gwneud y defnydd gorau o amser, sgiliau a phrofiad y fferyllwyr arbenigol hyn.

Gwnaeth y tîm gais llwyddiannus i'r gronfa Arloesi i Arbed, sy'n cefnogi'r potensial i arloesi mewn gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Roedd y cais ar gyfer prosiect ymchwil a datblygu.

Roedd rhan o hyn yn cynnwys model "prawf gwerth" gan ddefnyddio Proses Robotig Awtomatig i wneud defnydd mwy effeithlon o amser fferyllwyr.

Eglurodd Rheolwr y Tîm, sef Reuben Morgan, "Mae'r meddyginiaethau ar gyfer clefydau cronig, difrifol sy'n gwanychu bywyd.

Oni bai bod y presgripsiynau’n cael eu dilysu gan fferyllwyr, nid oes ffordd arall o’u cyflenwi, ond mae’n well mewn gwirionedd fod ein fferyllwyr yn treulio eu hamser gyda’r claf, gan wneud ymyrraeth glinigol mewn lleoliad clinigol – lle gallant wneud y defnydd mwyaf effeithiol o’u profiad."

Lluniwyd rhestr fer o gwmnïau arbenigol. Yn dilyn proses ddethol drwyadl, dewiswyd Human+, sef cwmni o’r DU, fel partner awtomeiddio. Dywedodd Mr Morgan: "Rhan o’r rheswm dros benderfynu edrych ar riwmatoleg yw mai dyma'r arbenigedd mwyaf o bell ffordd ar gyfer y math hwn o gyflenwi meddyginiaethau a hefyd am fod gennym dimau fferyllol o fewn rhiwmatoleg. Lluniwyd yr hyn a elwir yn ddogfen diffinio prosesau a oedd yn nodi'n glir beth yn union y mae'r fferyllydd yn ei wneud ac felly beth yr oeddem yn disgwyl i'r robot ei wneud oherwydd ni all y robot ond dynwared rôl y fferyllydd.

Rydyn ni’n gwybod nad oes gan y robot y blynyddoedd o brofiad na'r cymwysterau sydd gan y fferyllwyr er mwyn gwirio'r presgripsiynau hyn yn glinigol. Ond gan ddefnyddio diffiniad o’r broses, gallai’r robot wirio'r presgripsiynau a phenderfynu a oedd yn iawn eu dilysu neu beidio, gan esbonio’r rhesymau. Roedd pob presgripsiwn a wirwyd gan y robot hefyd yn cael ei wirio gan fferyllydd, dim ond i wneud yn siŵr bod

Rheolwr y Tîm Meddyginiaethau Gofal Cartref, Reuben Morgan, gyda’r feddalwedd yn rhedeg ar y sgrin yn y cefndir

yr holl bolisiâu a’r gweithdrefnau’n cael eu dilyn, a bod y robot yn gwneud yn union yr hyn roeddem yn ei ddisgwyl ganddo."

Defnyddiwyd y Broses Robotig Awtomatig dros gyfnod o dri mis, gan ddod i ben ym mis Hydref. Dywedodd Mr Morgan y dangoswyd prawf o werth a bod y Broses Robotig Awtomatig yn cymryd traean o'r amser y byddai fferyllydd yn ei gymryd i wirio presgripsiynau. Dywedodd Mr Morgan, "Mae wedi dangos i ni fod cymaint o brosesau eraill y gallwn ddefnyddio hyn ar eu cyfer, ac rydyn ni’n ymchwilio ymhellach i un ohonynt. Gobeithio y gallwn ni gyflwyno hynny dros y misoedd nesaf."

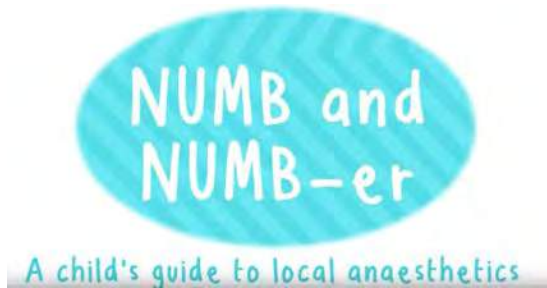
Cartŵn yn gwneud i bobl ifanc deimlo’n gartrefol

Mae llawfeddygon plastig yn Abertawe wedi bod yn cydweithio ag animeiddiwr sydd wedi ennill gwbor BAFTA er mwyn helpu plant i wella’n gyflymach o fân lawdriniaethau.

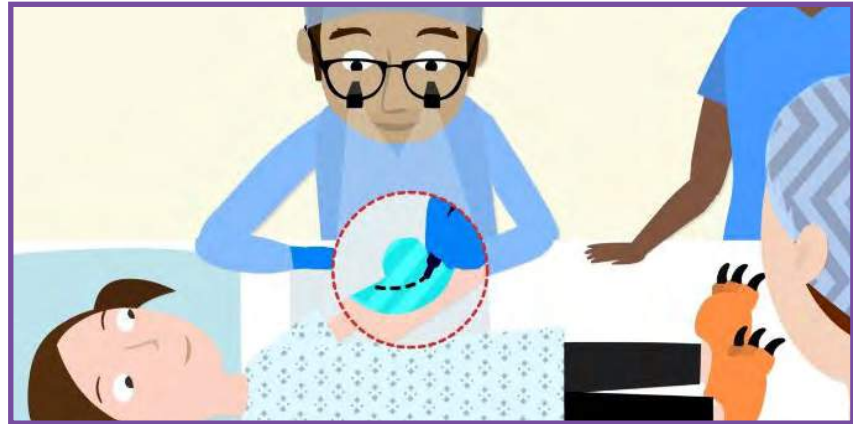
Maent wedi cynhyrchu cartŵn o'r enw *Numb and Numb-er*, sy'n dangos i gleifion ifanc beth yw’r manteision o ddewis anaesthetig lleol yn lle anaesthetig cyffredinol pan fo hynny'n addas.

Y Cofrestrydd Llawfeddygaeth Blastig, Richard Thomson

Canllaw i anaesthetig lleol ar gyfer plant

Sgrinlun o *Numb and Numb-er*

Mae'r rhain yn cynnwys gallu gwyllo cartwnau, gwrando ar gerddoriaeth a hyd yn oed ofyn cwestiynau i'r llawfeddyg tra byddan nhw’n cael llawdriniaeth. Yn bwysicaf oll, mae plant sy’n cael anaesthetig lleol yn gwella’n gynt ac yn gadael yr ysbyty’n llawer cynt.

Dywedodd Nick Wilson-Jones, sy’n Llawfeddyg Plastig ac Adlunio Pediatrig Ymgynghorol yng Nghanolfan Llosgiadau a Llawfeddygaeth Blastig Cymru yn Ysbyty Treforys, "Mae'n un o'r sefyllfaoedd prin hynny pan allwn ni wella gofal a phrofiad y cleifion a lleihau costau ar yr un pryd. Mae anaesthetig lleol yn aml yn addas ar gyfer plant sy'n cael llawdriniaeth ar fân lympiâu, bympïâu ac anafiadau, ond nid yw bob amser yn cael ei ddefnyddio."

Gofynnodd Nick a'r Cofrestrydd Llawfeddygaeth Blastig Richard Thomson i Emma Lazenby o ForMed Films i'w helpu i gyfleu'r neges oherwydd enw da Emma gyda'r gynulleidfa darged. Dros y blynyddoedd, mae hi wedi gweithio ar y rhaglen gartŵn boblogaidd *Charlie a Lola* ar CBeebies, yn ogystal â gweithio i’r cwmni byd-enwog Aardman Animations, sef gwneuthurwyr Wallace a Gromit, a Disney. Yn 2010 hefyd, enillodd Emma wobr BAFTA am yr Animeiddiad Byr Gorau am ei ffilm deimladwy *Mother of Many*, sef ffilm am waith bydwaig.

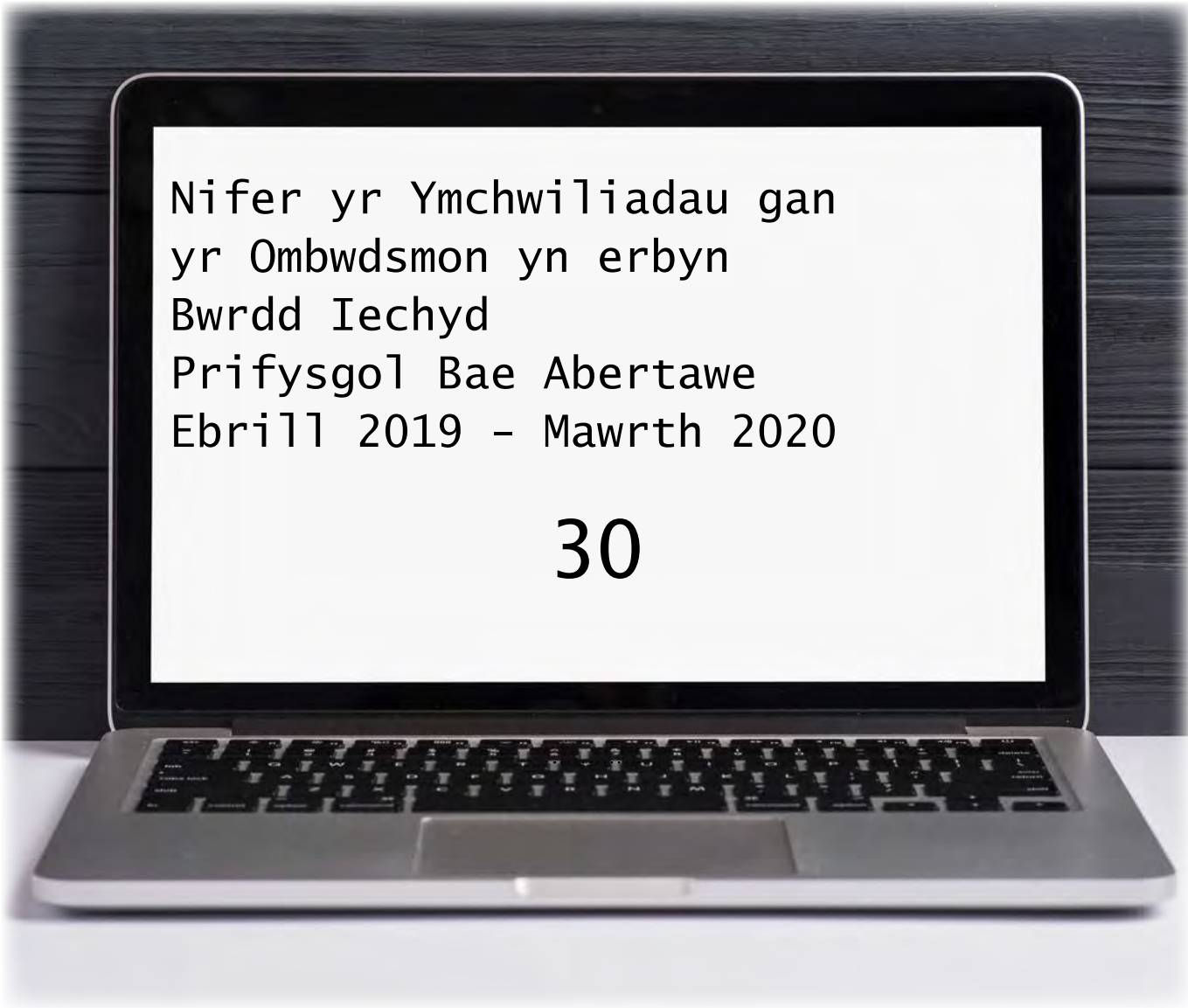
Buodd hi’n cysgodi Nick a Richard yn ystod eu diwrnod gwaith, gan recordio sgysiau go iawn gyda chleifion, y cleifion eu hunain a synau'r theatr lawdriniaethau, er mwyn eu cynnwys yn y cartŵn tair munud. Talwyd am y cartŵn gan gronfeydd elusennol.

"Mae angen llawer o ymchwil ac mae’n cymryd amser i weld beth yw'r pethau allweddol y mae angen eu dweud a'r hyn y mae angen i blant ei wybod," meddai Emma. "Mae cysgodi'r llawfeddygon a siarad â'r plant cyn ac ar ôl eu llawdriniaethau yn fy helpu i ddeall a chyfleu sut beth yw hyn mewn gwirionedd. Mae gen i ddiddordeb mawr mewn gweld pa wahaniaeth y bydd *Numb a Numb-er* yn ei wneud."

Yn ogystal â chynnwys sgysiau go iawn rhwng meddygon a chleifion, mae *Numb a Numb-er* yn dilyn claf o'r enw Megan sy'n dewis cael anaesthetig lleol.

Mae'n dangos sut y gall ei thad fynd gyda hi i'r theatr lawdriniaethau ac eistedd gyda hi drwy gydol y driniaeth. Mae hefyd yn dangos na all deimlo unrhyw boen diolch i'r eli anaesthetig a'r feddyginiaeth arbennig a ysbrydolodd deitl y ffilm.

Yr Ombwdsmon

Rhwng 1 Ebrill 2019 a 31 Mawrth 2020, gwnaeth yr Ombwdsmon 30 o ymchwiliadau i'r Bwrdd Iechyd. Yn ystod yr un cyfnod, cawsom 29 o adroddiadau terfynol hefyd. O'r 29 adroddiad, ni chafodd 8 o'r achosion eu cadarnhau; cadarnhawyd 17 yn rhannol; cadarnhawyd 4 yn llawn.

Prif themâu'r cwynion a gadarnhawyd gan yr Ombwdsmon oedd cyfathrebu, dogfennaeth a thrin cwynion.

Yn ystod y cyfnod hwn, derbyniodd y Bwrdd Iechyd un adroddiad dan Adran 16 (cyhoeddir y math hwn o adroddiad pan fydd yr Ombwdsmon yn credu bod adroddiad yr ymchwiliad yn cynnwys materion sydd o ddiddordeb i'r cyhoedd. Mae'n ofynnol i'r corff dan sylw roi cyhoeddusrwydd i'r adroddiad ar ei gost ei hun). Roedd yn ymwneud â'r methiant i gymryd camau prydlon a phriodol i asesu a thrin symptomau strôc y claf a methiant i reoli'r gofynion o ran maeth a hydradu. Canfu'r Ombwdsmon ymhellach fod dogfennau'r Bwrdd Iechyd yn wael. Cadarnhaodd yr Ombwdsmon yn rhannol hefyd fod y Bwrdd Iechyd wedi methu â chymryd camau priodol i gyfeirio'r claf at arbenigeddau perthnasol. Daeth yr Ombwdsmon i'r casgliad bod y methiannau a nodwyd yn yr achos hwn yn gyfle dysgu ehangach i bob Bwrdd Iechyd ledled Cymru.

Ar hyn o bryd (ar 11 Awst 2020), mae gan y Bwrdd Iechyd 34 o ymchwiliadau sy'n agored gan yr Ombwdsmon.

Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC)

Yn ystod y cyfnod 2019 - Mawrth 2020, cyhoeddwyd 10 adroddiad gan AGIC, a oedd yn cwmpasu ystod eang o wasanaethau sy'n cael eu darparu gan Fwrdd Iechyd Bae Abertawe. Cynhaliwyd tri arolygiad pellach o fewn yr amserlen a ystyriwyd, ond mae'r Bwrdd Iechyd yn dal i aros i'r adroddiadau hyn gael eu cyhoeddi.

Yn ogystal â'r uchod, cafodd y Bwrdd Iechyd ei wneud yn rhan o Adolygiad Mamolaeth Cymru Gyfan y mae AGIC yn ymgymryd ag ef ar hyn o bryd. Gofynnodd AGIC am nifer fawr o ddogfennau gan y Bwrdd Iechyd, a ddarparwyd iddynt i'w hadolygu. Roedd disgwyl i AGIC ddod i Bencadlys y Bwrdd Iechyd ym mis Ebrill 2020, er mwyn parhau â'i adolygiad a chyfweld ag aelodau allweddol o staff. Ers hynny, mae'r cyfweiliadau wedi'u gohirio oherwydd pandemig y coronafeirws a byddant yn cael eu haildrefnu'n ddiweddarach.

Deintyddfeydd a Phractisau Meddygon Teulu

Roedd y rhan fwyaf o'r adroddiadau a gyhoeddwyd yn ystod y cyfnod hwn ar gyfer practisau meddygon teulu a deintyddfeydd, sy'n dod o dan Ofal Sylfaenol. Barnwyd bod y meddygfeydd i gyd yn darparu gofal diogel ac effeithiol i'w cleifion. Argymhellwyd gwelliannau yn dilyn dau o'r arolygiadau ac roedd y rhain yn ymwneud â recriwtio staff yn ddiogel a'r broses o sicrhau bod gan staff yr imiwnedd priodol rhag Hepatitis B.

Ystyriwyd hefyd fod deintyddfeydd yn darparu gofal diogel ac effeithiol, heb unrhyw bryderon neu welliannau uniongyrchol i fynd i'r afael â nhw. Roedd angen gwelliannau cyffredinol; er enghraifft, dylid darparu mwy o wybodaeth i gleifion ddangos sut mae eu hadborth wedi gwella'r gwasanaeth.

Mae'r practisau meddyg teulu a deintyddol yn ymateb i AGIC â'u cynlluniau gwella eu hunain ac nid ydynt yn cael cymorth gan y Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd. Mae prosesau'r Bwrdd Iechyd yn golygu bod y arolygiadau i gyd yn cael eu cofnodi a rhoddir diweddariadau rheolaidd, drwy'r Gwasanaeth Gofal Sylfaenol, mewn perthynas ag unrhyw gynlluniau gwella a gyflwynir i AGIC.

Ysbytai Cymunedol

Ni archwiliwyd unrhyw Ysbytai Cymunedol rhwng 2019 a Mawrth 2020.

Ysbytai

Cynhaliodd AGIC arolygiadau ym mhob un o brif safleoedd ysbytai'r Bwrdd Iechyd.

Cynhaliwyd chwe arolygiad i gyd rhwng 2019 a Mawrth 2020, ond dim ond tri adroddiad sydd wedi'u cyhoeddi hyd yma.

Cyhoeddwyd adroddiadau mewn perthynas â gwasanaethau Trawma Llawfeddygol ac Orthopedeg yn Ysbyty Treforys, y Ganolfan Geni yn Ysbyty Castell-nedd Port Talbot a'r Gwasanaethau Mamolaeth yn Ysbyty Singleton. Adroddodd AGIC iddynt gael adborth gan gleifion yn ystod eu harolygiadau. Prin oedd y pryderon uniongyrchol a'r gwelliannau uniongyrchol i fynd i'r afael â nhw, ond fe wnaeth pob ymweliad arwain at gynlluniau gwella i sicrhau bod gwelliannau'n cael eu gwneud mewn gwahanol feysydd.

Un thema a nodwyd drwy gydol y cynlluniau gwella oedd yr angen i wella morâl staff. Roedd yn ymwneud â materion staffio a'u hamgylchedd gwaith ac roedd angen mynd i'r afael â hyn.

Dychwelodd y Bwrdd Iechyd yr holl gynlluniau gwella gyda gwybodaeth am sut yr oeddem yn bwriadu gwella ar bob pwynt. Roedd AGIC o'r farn bod yr holl gynlluniau gwella yn ddigon o sicrwydd bod y Bwrdd Iechyd yn gwneud camau i wella lle bo angen. Mae'r hyn a ddysgwyd wedi'i rannu'n eang â Bwrdd Gweithredol y Bwrdd Iechyd ac fe'i trafodir yn rheolaidd yng Nghyfarfodydd Ansawdd a Diogelwch y Bwrdd Iechyd.

Mae'r tri adroddiad sydd eto i'w cyhoeddi yn ymwneud ag arolygiadau o Wasanaethau Pediatrig (a gwmpesir gan Uned Cyflenwi Gwasanaethau Singleton), y Gwasanaethau Radioleg (a gwmpesir gan Uned Cyflenwi Gwasanaethau Treforys) ac Adran Achosion Brys ac Uned Asesu Meddygol Acíwt Ysbyty Treforys.

Roedd pryderon uniongyrchol yr oedd angen mynd i'r afael â nhw mewn perthynas â Gwasanaethau Pediatrig a'r Adran Achosion Brys a'r Uned Asesu Meddygol Acíwt. Mae cynlluniau'r Bwrdd Iechyd ar gyfer y gwelliannau sydd i'w gwneud ar unwaith wedi cael eu derbyn gan AGIC.

Gwasanaethau Iechyd Meddwl

Mae AGIC wedi cyhoeddi adroddiad yn dilyn arolygiad o Glinig Tawe yn Ysbyty Cefn Coed. Adroddodd AGIC fod y rhyngweithio rhwng staff a chleifion yn dda, ond barnwyd bod cynllun adeilad yr ysbyty wedi dyddio ac o ganlyniad mae'n effeithio'n negyddol ar gleifion ac yn darparu amgylchedd gwaith anodd i staff.

Nodwyd pryder mewn perthynas ag offer dadebru ond nid oedd unrhyw beth yr oedd angen ei wella ar unwaith. Fodd bynnag, fe nododd AGIC lawer o bethau i wella arnynt a chafodd cynllun gwella'r Bwrdd Iechyd ei dderbyn gan AGIC yn sicrwydd digonol y bydd y gwelliannau'n cael eu gwneud.

Roedd AGIC i fod i gynnal arolygiad o'r Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol, ond mae hyn bellach wedi'i ohirio oherwydd pandemig y coronafeirws.

Canolfan Iechyd Penclawdd yn ailagor

Ailagorodd Canolfan Iechyd Penclawdd ar ei newydd wedd yn 2019 ar ôl cau yn ystod gwanwyn 2018 ar gyfer gwaith adnewyddu helaeth.

Crëwyd pum ystafell ymgynghori newydd, ynghyd â dwy ystafell driniaeth newydd. Ceir hefyd ystafell gyfweld at ddefnydd meddygon teulu ac ar gyfer gwasanaethau cymunedol, ac mae'r swyddfeydd wedi'u hailwampio er mwyn cael derbynfa sy'n gwbl hygyrch. Mae'r ystafell aros hefyd wedi'i hadnewyddu ac mae'n cynnwys seddau newydd, yn ogystal â sgriniau gwybodaeth ac archebu apwyntiadau ar gyfer meddygon teulu.

Yn edrych ar y cyfleusterau newydd. O'r chwith: Dr Kannan Muthuvairavan, Sharon Miller, Rheolwr y Practis Barry Matthews a Rheolwr Ystadau Gofal Sylfaenol Bae Abertawe Jonathan Parker

Mae toiledau hygyrch newydd ar gyfer y cyhoedd a staff hefyd wedi'u creu fel rhan o'r gwaith adnewyddu, sydd wedi'i ariannu gan Lywodraeth Cymru a'i gyflawni gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.

Dywedodd y meddyg teulu Dr Kannan Muthuvairavan, "Rydyn ni'n falch iawn o allu gweithio eto yng Nghanolfan Iechyd Penclawdd ar ôl iddi gael ei hadnewyddu. Mae'r gwaith wedi trawsnewid yr adeilad yn ganolfan fodern newydd a fydd o fudd i'r gymuned am flynyddoedd lawer i ddod."

Adeiladwyd y ganolfan iechyd, sef un o feddygfeydd cangen Grŵp Estuary, yn 1975. Roedd yn darparu 20 clinig yr wythnos, yn cael ei defnyddio gan ymwelwyr iechyd ac yn cynnig sesiynau rheolaidd a gynhaliwyd gan nyrsys ardal a thimau podiatreg. Roedd y meddygon teulu'n cynnal clinig babanod wythnosol hefyd.

Fodd bynnag, oherwydd cyflwr yr adeilad, nid oedd yn bosib defnyddio'r ganolfan fel y dylid ei wneud. Caeodd ym mis Ebrill 2018 ar gyfer y gwaith adnewyddu hirddisgwyliedig.

Dywedodd Dr Muthuvairavan, "Bydd clinigau presennol y meddygfeydd teulu, yn ogystal â chlinigau nyrsio ar gyfer Practisau Grŵp Estuary, yn cael eu hadleoli i Benclawdd. Byddwn yn cyflwyno mwy o apwyntiadau gan nyrsys i fonitro'r cleifion hynny sydd â chlefydau cronig fel diabetes, asthma, COPD, a chlefyd coronaidd y galon. Gan fod mwy o ystafelloedd ymgynghori erbyn hyn, byddwn yn cyflwyno gwasanaethau newydd yn raddol i'r ganolfan iechyd. Bydd y gwasanaethau podiatreg a fflebotomi i gyd yn dychwelyd i Benclawdd hefyd."

Bydd ystod eang o wasanaethau meddygon teulu a chymunedol a fydd yn gweithredu o'r ganolfan, sydd bellach yn gyfleuster modern a dymunol i gleifion a gofalmwyr.

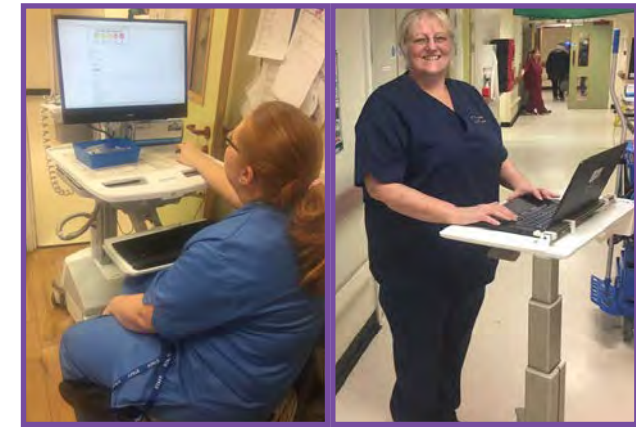

Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru

Mae gwasanaethau arbenigol yn cefnogi pobl ag ystod o gyflyrau prin a chymhleth. Maent yn wasanaethau sy'n cael eu darparu mewn nifer gymharol fach o ysbytai ac yn cael eu defnyddio gan nifer gymharol fach o bobl. Nid ydynt ar gael ym mhob ysbyty lleol oherwydd bod yn rhaid iddynt gael eu darparu gan dimau arbenigol o feddygon, nyrsys a gweithwyr iechyd proffesiynol eraill sydd â'r sgiliau a'r profiad angenrheidiol.

Yn wahanol i'r rhan fwyaf o ofal iechyd, sy'n cael ei gynllunio a'i drefnu'n lleol, caiff gwasanaethau arbenigol eu cynllunio'n genedlaethol gan Wasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru ar ran y saith Bwrdd Iechyd yng Nghymru.

Mae ansawdd y gofal y mae cleifion a'u teuluoedd yn ei gael a'u profiad yn ganolog i gomisiynu gwasanaethau arbenigol sy'n sbarduno sicrwydd ansawdd a gwelliannau. Un o nodweddion allweddol y fframwaith sicrhau ansawdd yw cryfhau'r berthynas rhwng y Byrddau Iechyd a chryfhau rôl eu Pwyllgor Ansawdd a Diogelwch Cleifion. Mae hyn yn greiddiol i sicrhau bod pob Bwrdd Iechyd yn sicr o ansawdd y gwasanaethau a gomisiynir ar gyfer eu poblogaeth ond hefyd yn greiddiol o ran ei gwneud yn haws rhannu'r hyn sy'n cael ei ddysgu.

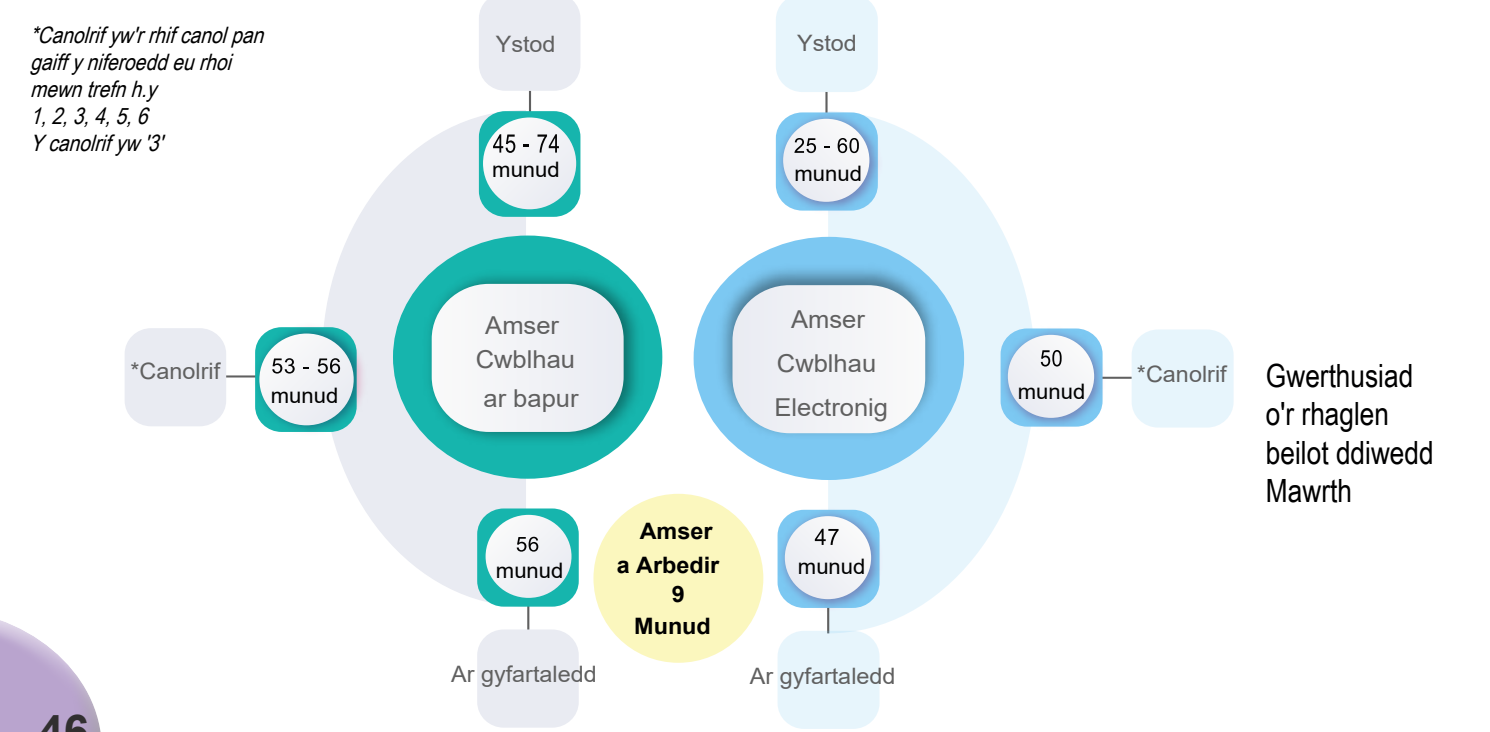
Cofnodion nyrsys yn mynd yn ddigidol

Lansiwyd Cofnod Gofal Nyrsio Cymru mewn sawl Bwrdd Iechyd ledled Cymru. Mae'r prosiect yn trawsnewid dogfennau nyrsio drwy safoni ffurflenni a'u gwneud yn ddigidol.

Bydd fformatau papur a digidol newydd o ddogfennau ar gael i nyrsys yn cynnwys

asesiadau risg ac asesuadau cleifion mewnol i oedolion. Mae fersiynau digidol y ffurflenni'n golygu y bydd nyrsys yn gallu cwblhau asesuadau wrth ochr gwely'r claf ar gyfrifiaduron tabled neu ddyfeisiau llaw eraill.

Treialwyd hyn ar sawl ward drwy gydol mis Chwefror a mis Mawrth mewn lleoliadau ledled Cymru, gyda Byrddau Iechyd eraill yn lansio'r cofnodion newydd yn ddiweddarach. Mae nyrsys a chydweithwyr amlddisgyblaethol o bob Bwrdd Iechyd wedi bod yn rhan o'r rhaglen ac wedi bod yn cydweithio ers dros ddwy flynedd i safoni'r ffurflenni a chreu'r broses ddigidol. Cyflogir Arweinydd Nyrsio Clinigol ym mhob Bwrdd Iechyd i arwain y gwaith o gyflwyno'r dogfennau newydd.

Rhagnodi, Fferylliaeth a Rhoi Meddyginiaethau yn Electronig mewn Ysbytai (HEPMA)

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe yw'r Bwrdd Iechyd cyntaf yng Nghymru i weithredu HEPMA ar gyfer cleifion mewnol yn dilyn buddsoddiad gan Lywodraeth Cymru. Fe aeth BIPBA ati i arwain y ffordd ar gyfer rhagnodi electronig yn GIG Cymru, gan alluogi sefydliadau eraill i ddysgu o'n profiad er mwyn paratoi ar gyfer y prosiect Rhagnodi, Fferylliaeth a Rhoi Meddyginiaethau yn Electronig mewn Ysbytai, sef prosiect Cymru Gyfan (WHEPPMA) a fydd yn darparu dull o ragnodi electronig ar gyfer pob ysbyty yng Nghymru.

Mae HEPMA yn cefnogi prosesau gwell ar gyfer rhagnodi a rhoi meddyginiaethau drwy ddileu siartiau meddyginiaeth papur oddi ar y wardiau ar gyfer cleifion mewnol a'i gwneud yn bosib rhagnodi, rhoi a chyflenwi meddyginiaethau yn ddigidol gan ddefnyddio amrywiaeth o ddyfeisiau yn cynnwys gliniaduron ar droliau a chyfrifiaduron ar olwynion.

Mae siartiau meddyginiaethau digidol ar gyfer cleifion mewnol yn sicrhau bod y presgripsiynau'n ddarllenadwy ac yn gyflawn a bod llwybrau archwilio cadarn. Maent hefyd yn sicrhau ei bod yn glir bod penderfyniadau clinigol yn chwarae rhan greiddiol wrth ragnodi, gan ddangos y rhyngweithio sy'n digwydd mewn perthynas â'r meddyginiaethau sy'n cael eu rhagnodi a'r meddyginiaethau sy'n cael eu gwrtharwyddo oherwydd alergeddau cleifion. Mae HEPMA hefyd wedi'i integreiddio â Phorth Clinigol Cymru er mwyn i lythyrau sy'n rhoi cyngor am ryddhau cleifion gynnwys gwybodaeth am y meddyginiaethau sydd eu hangen wrth eu rhyddhau. Mae hynny'n golygu nad oes angen trosglwyddo'r wybodaeth am y meddyginiaethau o siartiau papur i'r nodiadau rhyddhau.

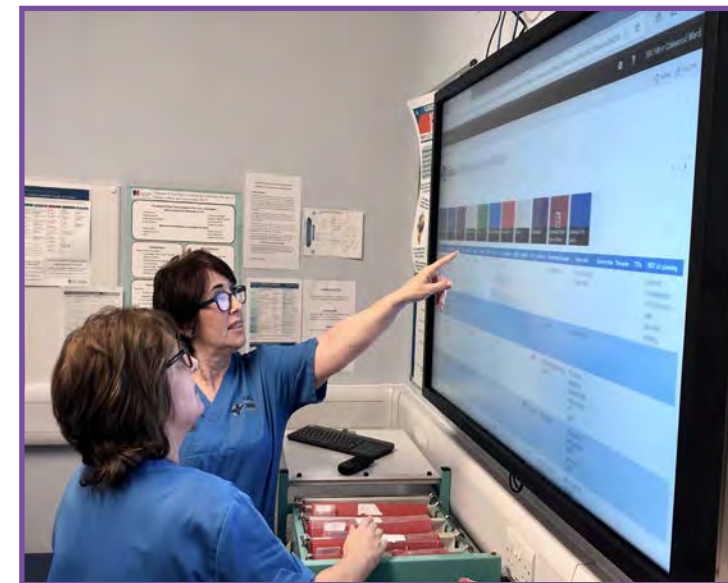
Gellir cael gafael ar siartiau meddyginiaeth cleifion mewnol i ffwrdd o'r ward gan ei gwneud yn bosib parhau i ragnodi ac adolygu meddyginiaethau o bell pan fo'n addas. Mae hyn wedi bod yn amhrisiadwy yn ystod COVID-19 drwy leihau nifer y bobl ar y wardiau lle bo'n bosib.

Y bwriad nawr yw rhoi HEPMA ar waith ar draws pum ward yn Ysbyty Castell-nedd Port Talbot yn ystod 2020, gan ehangu hyn ymhellach i Ysbytai Singleton a Threforys dros y blynnyddoedd nesaf.

SIGNAL

Ar wardiau ysbytai Bae Abertawe, mae gwasanaeth digidol o'r enw SIGNAL wedi cymryd lle'r byrddau gwyn traddodiadol a'r dogfennau papur a oedd yn cael eu defnyddio i drosglwyddo gwybodaeth. Mae SIGNAL yn caniatáu i staff y wardiau, nyrsys, meddygon a staff y Tîm Amlddisgyblaethol rannu gwybodaeth am gleifion mewn amser real ar draws wardiau'r ysbytai. Mae'r gwasanaeth bellach yn cael ei ddefnyddio'n helaeth ar draws Ysbytai Singleton, Treforys a Chastell-nedd Port Talbot.

Sut mae SIGNAL wedi helpu i leddfu'r pwysau yn ein hysbytai aciwt? Mae'n helpu drwy fod cydweithwyr yn treulio llai o amser ar drosglwyddo gwybodaeth ac ar gasglu gwybodaeth o amrywiaeth o ffynonellau, gan olygu bod mwy o amser i ofalu am y cleifion.

"Mae hyn yn wych ac yn tynnu rhywfaint o'r straen oddi ar y swydd." Mae Ross, sef Cydlynnydd Argyfwng yn Ysbyty Treforys wedi bod yn defnyddio'r bwrdd gwyn digidol i helpu brysbennu'r cleifion sydd angen y gofal mwyaf brys.

Mae'n golygu bod system fyw ar gael ar gyfer olrhain cleifion a system safonol ar gyfer trosglwyddo gwybodaeth wrth i gleifion gael eu symud rhwng gwelyau, wardiau ac ysbytai. Mae'n gwella llif cleifion a'r broses o ryddhau cleifion a cheir cyfathrebu gwell hefyd rhwng cydweithwyr a wardiau; mae hynny'n golygu nad oes unrhyw wybodaeth yn cael ei cholli dros amser, sy'n gwella diogelwch cleifion yn sylweddol.

"Does dim rhaid i fi gofiocymaint nawr... Mae SIGNAL yn cofio popeth i fi!"

Anne, Cydlynnydd Llif Cleifion

Roedd Kathleen wrth ei bodd gyda'i pharti, ond mae bellach wedi dechrau gwneud cynlluniau ar gyfer y flwyddyn nesaf. "Rwy'n edrych ymlaen at fy mhen-blwydd yn 100 oed ac wedi gwahodd pawb i ddawns" meddai.

Mae Jig-So, sy'n brosiect cydweithredol rhwng Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe a Chyngor Abertawe, yn rhan o raglenni Dechrau'n Deg a Theuluoedd yn Gyntaf Llywodraeth Cymru. Cafodd ei lansio ym mis Mai 2016 fel olynydd *Teen Start*, sef rhaglen a oedd yn bennaf ar gyfer pobl ifanc feichiog yn eu harddegau ac ar gael mewn rhai rhannau o Abertawe'n unig. Fel rhan o werthusiad parhaus y gwasanaeth, cafodd astudiaeth blwyddyn o hyd ei chomisiynu gan y Brifysgol a'i hariannu gan Ysgol Ymchwil Gofal Cymdeithasol Cymru. Daeth yr ymchwilwyr i'r casgliad fod cydweithio agos wedi arwain at lefel uchel o gyfathrebu er mwyn diwallu anghenion defnyddwyr y gwasanaeth - a'r rheini'n anghenion a all fod yn gymhleth - gan greu tîm neu "deulu" i gefnogi'r rhieni ifanc.

Yn sgil ymgysylltu â'r tîm, roedd y rhieni ifanc hyn hefyd yn fwy tebygol o aros gyda'u plant. Cafwyd gwelliannau o ran iechyd yn ogystal: fe wnaeth llawer roi'r gorau i ysmegu, ymwrthod ag alcohol, bwydo ar y fron am gyfnod hirach a gwella eu deiet.

Dywedodd Elliot King, Yr Aelod Cabinet dros Wasanaethau Plant y Blynnyddoedd Cynnar yng Nghyngor Abertawe, "Mae llwyddiannau gwirioneddol Jig-So i'w gweld yn y cyfleoedd sydd i deuluoedd ifanc, eu plant a'u teuluoedd ehangach dyfu i fyny gyda'i gilydd, yn iachach, yn hapusach ac yn fwy optimistaidd."

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwymo i lwybr gofal strôc Cymru Gyfan ac mae ein blaenoriaethau ar gyfer 2020/21-22/23 yn cyd-fynd â'r Cynllun Cyflawni Cenedlaethol ar gyfer Strôc.

Mae'r teulu'n byw ym Mhumsaint ger Llandeilo, lle maent yn ffermio ac yn rhedeg busnes contractio. Ym mis Mai 2016, roedd Aneurin yn gweithio ar fferm arall yn yr ardal pan gafodd ei law chwith ei dal yn

llafnau sbinio peiriant cynaeafu porthiant, sef darn o beiriant sy'n troi planhigion porthiant yn silwair. Cafodd ei ruthro i Ysbyty Glangwili yng Nghaerfyrddin ond roedd y difrod mor ddifrifol nes fod angen ei drosglwyddo i Dreforys ar unwaith.

"Roedd y gofal ges i yn wych. Daeth y meddyg a oedd ar alwad i mewn ar unwaith i weld faint o niwed ro'n i wedi ei gael," meddai Aneurin. "Ro'n i wedi colli fy llaw ac roedd tipyn o lanast arni. Pwrpas y ddwy lawdriniaeth gyntaf oedd ei chael yn lân er mwyn ei gwneud yn barod i'w chau a gwneud yn siŵr nad oedd unrhyw haint. Pwrpas y drydedd lawdriniaeth oedd ei rhoi mewn fflap, ac roedd gen i hwnnw am chwe wythnos."

Oherwydd bod natur ei waith yn drwm, nid yw'n addas i Aneurin, a gafodd lawdriniaeth arall cyn y Nadolig, gael llaw prosthetig. Yn hytrach, mae'n cael ei ffitio ar gyfer cast amddiffynnol yng Nghanolfan Aelodau a Chyfarpar Artiffisial Treforys (ALAC).

Tra oedd ar ei ymweliad diweddaraf ag ALAC, fe wnaeth ef a Heulwen, ynghyd ag Angharad fach, sydd newydd droi blwydd oed, stopio yn Ward Penfro. Gyda nhw roedd cynrychiolwyr o Glwb Ffermwyr Ifanc Llannon, sydd wedi codi £4,000. Mae rhoddion pellach wedi dod gan Glwb Ffermwyr Ifanc Dyffryn Cothi (£250), Clwb Rygbi Llansawel (£140) a theulu a ffrindiau (£260).

Dywedodd Aneurin, "Ro'n i ar y ward am bythefnos ac roedd y gofal roddon nhw i fi'n wych. Roedd y staff i gyd yn gadarnhaol iawn bob amser. Roeddwn i mewn gofal dwys am y noson gyntaf ac roedd un o'r nyrsys gyda fi drwy'r amser. Rydyn ni mor ddiolchgar am yr adran yma. Doedd dim byd yn ormod o drafferth iddyn nhw. Roedden nhw'n mynd ati'n syth i'ch helpu ac roedd yn anghredadwy."

Dywedodd Vikki Davies, y metron ar gyfer llawfeddygaeth blastig yn Ysbyty Treforys, "Rydyn ni'n hynod o ddiolchgar i dderbyn rhodd mor hael. Bydd yr arian yn cael ei ddefnyddio i brynu rhywfaint o'r offer y mae angen mawr amdano. Bydd yr offer o fudd i gleifion ledled Cymru. Fel tîm, rydyn ni'n falch iawn o weld Aneurin yn gwneud cystal."

Tad yn cerdded ei ferch i lawr yr eil ar ddiwrnod ei phriodas er gwaethaf tiwmor ar yr ymennydd

Catherine and Peter (gyda chefnogaeth Anthony Jones o Macmillan) yn cyrraedd ar gyfer y briodas. Credyd: Martin Ellard

Nid oedd Peter James yn mynd i adael i diwmor ar yr ymennydd ei atal rhag cerdded ei ferch i lawr yr eil ar ddiwrnod ei priodas. Roedd Peter, sef swyddog gyda Chyngor Abertawe, yn glaf yn Ysbyty Singleton ar ôl cael ffit a barlysodd ei ochr dde, ddim ond 10 diwrnod cyn y seremoni. Ond gyda chefnogaeth ei deulu a thîm arbenigol yr ysbyty, cafodd fwynhau'r diwrnod mawr – ac roedd yn ôl ar y ward y bore canlynol.

Cafodd y gŵr 59 oed o'r Sgeti ddiagnosis o diwmor ar yr ymennydd ar 1 Awst 2019. Dywedodd ei wraig, Sue, sy'n nyrs wedi ymddeol, "Digwyddodd y cyfan yn gyflym iawn, daethon ni'n ôl o'n gwyliau ym mis Gorffennaf ac roedd wedi bod yn iawn, ond o fewn tri diwrnod doedd Peter ddim yn gallu gyrru'r car. Roedd e wedi colli ymwybyddiaeth ofodol – dim ond tri diwrnod cyn hynny roedd e wedi gyrru'n ôl o faes awyr Bryste. Cafodd ei sgan cyntaf ar y 1af o Awst a chafodd ddiagnosis o'r tiwmor. Doedd hi ddim yn bosib cael llawdriniaeth am fod y tiwmor mewn mwy nag un lle. Mae e wedi cael cemo ond 'dyw hynny ddim wedi gweithio felly bydd e'n cael radiotherapi nawr."

Yn dilyn ei ddiagnosis, cyfeiriwyd Peter at dîm therapi Macmillan, sy'n cynnwys ffisiotherapyddion a therapyddion galwedigaethol sy'n arbenigo mewn adsefydlu cleifion cancer yn Ysbyty Singleton. Fe wnaeth aelod o'r tîm, Anthony Jones, sef therapydd galwedigaethol arbenigol Macmillan, argymhell hydrotherapi ond awgrymodd hefyd fod Peter yn gosod nod personol. Mae gan Peter a Sue ddau o blant, sef Sam eu mab a'i chwaer hŷn Catherine. Roedd Catherine i fod i briodi Tom Townsend ar 6 Rhagfyr. Dywedodd Catherine, "Gan ein bod ni'n deulu agos, fe gawson ni i gyd ein llorio gan ddiagnosis Dad. Roedd fy mhriodas yn rhywbeth roedd e'n gyffrous iawn amdano ac yn teimlo'n falch ohono. Mwy na dim, roedd e am fy hebrwng i lawr yr eil, ac roedd Anthony'n wych yn gwneud yn siŵr bod hyn yn bosibl.

Bu'r hydrotherapi'n llwyddiannus ac yn bleserus iawn. Mewn dim o dro, roedd Dad yn cerdded bron fel arfer. O adeg y diagnosis, fe wnaeth pawb eu gorau i wneud yn siŵr ei fod e cystal â phosib er mwyn cerdded i lawr yr eil."

Yna, ddim ond 10 diwrnod cyn y briodas, profodd Peter waedu yn un tiwmor ac achosodd y pwysau ychwanegol ffit. Arweiniodd hyn at gollir'r defnydd o'i fraich a'i goes dde. Ar ôl profion ac asesiadau, cafodd ei dderbyn i Ward 20 yn Singleton. Dywedodd Catherine, "Doedd gyda ni ddim syniad sut roedden ni'n mynd i ddod drwy hyn. Roedd Dad yn torri'i galon. Roedd yn dorcalonnus ei weld yn gofidio ac wedi ei siomi cymaint. Dyna pryd y gwnaeth Anthony a Sophie Kirby, sy'n ffisiotherapydd arbenigol Macmillan, ymateb i'r her.

Fe gerddon nhw Peter i fyny ac i lawr y coridor bob dydd, weithiau ddwywaith y dydd, ac ymweld â lleoliad y priodas, sef Oldwalls yn y Gŵyr, i weld pa gymorth arall y gallent ei ddarparu. "Wnaeth eu cymorth nhw ddim stopio yn y fan yna," meddai Catherine. "Ar y diwrnod, fe ddaethon nhw â Dad i'r tŷ, a'i helpu i siafio a'i wisgo. Yn bwysicaf oll, cafodd e gymorth wrth i ni gerdded i lawr yr eil – rhywbeth nad oedden ni'n credu fyddai'n bosibl ychydig ddyddiau cyn hynny. Gyda'u cymorth anhygoel a chydag agwedd gadarnhaol a gofal y tîm ar y ward, gallai Dad nid yn unig fod yno ar y diwrnod ond hefyd barhau i roi'r un gefnogaeth a'r cariad ag y mae wedi ei roi i fi drwy gydol fy mywyd."

Roedd Peter, sef Swyddog Safonau Masnach gyda Chyngor Abertawe, yn gallu mwynhau'r diwrnod cyfan ac arhosodd dros nos cyn dychwelyd i Ward 20 y bore canlynol. Daeth allan o'r ysbyty ychydig cyn y Nadolig ac mae bellach yn aros i ddechrau ar gam nesaf ei driniaeth.

Dywedodd Sue: "Catherine oedd y cyntaf o'n plant i briodi. Hi yw ein hunig ferch, felly roedd yn bwysig iawn i Peter ei fod yn gallu ei cherdded i lawr yr eil. Oni bai am Anthony a Sophie, fydden ni byth wedi'i gael yno. Roedden nhw'n anhygoel."

Gwnaeth Anthony Jones a Sophie Kirby yn siŵr fod Peter yn barod ar gyfer y briodas fawr. Credyd: Martin Ellard

Dywedodd Anthony ei fod wedi argymhell hydrotherapi i helpu Peter weithio tuag at ei nod. "Roedd y diwrnod yn amlwg yn bwysig iawn iddo. Roedd e'n teimlo'n emosiynol pryd bynnag byddai e'n siarad amdano. Pan gafodd ei dderbyn i Ward 20, roedd Sophie a finnau'n gallu ymweld ag e ddwywaith y dydd. Llwyddon ni i'w gael i symud ac fe geision ni efelychu cerdded i lawr eil cystal ag y gallen ni.

"Roedden ni wir eisiau i hyn ddigwydd, ac roedd ei wylion cerdded i lawr yr eil go iawn yn deimlad aruthrol. I fi a Sophie, roedd yn un o uchafbwyntiau ein gyrfa. Mae'n anodd cael profiad gwell na'r un yna.

Dywedodd Catherine fod tîm Macmillan wedi gwneud llawer mwy na'r disgwyl, gan roi rhai o atgofion gorau eu bywydau iddi hi a'i theulu.

Dywedoch chi

Cancer y Fron

***“Trefn well ar
nodiadau'r claf.”***

Yr hyn a wnaethom ni

***Gweithio gyda'r adran
cofnodion meddygol
i wella'r broses a'r
system, gan wella'r
gwasanaeth yn fawr***

Dywedoch chi

Ar y ward

*“Roedd y claf yn unig
a doedd dim teulu i
ymweld. Achos hyn,
roedd ei hwyliau'n
isel.”*

Yr hyn a wnaethom ni

***Trefnu i
wirfoddolwyr
dreulio amser
gyda'r claf***

Yr hyn a ddywedoch chi ac a wnaethom ni

Gwasanaeth Fflebotomi

O ganlyniad i adborth am amseroedd aros yn sgil arolygon Cyfeillion a Theulu, diwygiodd y tîm Fflebotomi ei drefniadau gwaith, cynhaliodd sesiynau hyfforddi ar ofal cwsmeriaid, a phenododd arweinydd tîm rhagweithiol iawn. O fewn cyfnod byr, sylwodd y tîm ar ostyngiad dramatig mewn cwynion.

A group of healthcare professionals are gathered around a table, focused on a medical scan or document. In the foreground, a man with short dark hair, wearing teal scrubs, is seen from the back, pointing his right index finger towards the document. To his right, another person in a white lab coat is also pointing at the same area. In the background, a third person, partially visible, is pointing at the document. The document itself appears to be a medical scan, possibly an X-ray or ultrasound, showing internal structures. The scene is brightly lit, suggesting a clinical or hospital setting.

A group of seven people are posed for a photograph. On the far left, a man in a black tuxedo with a white shirt and black bow tie stands with his hands clasped. Next to him is a woman with dark hair and glasses, wearing a blue top. In the center, a woman with blonde hair, wearing a black dress with a feathered neckline, holds a large, ornate award plaque. To her right is a woman with short blonde hair, wearing a black top. Next is a woman with blonde hair, wearing a bright blue dress. To her right is a man with glasses and a black shirt. On the far right is a woman with short grey hair, wearing a grey patterned dress. The background is a plain, light-colored wall.

O ganlyniad uniongyrchol i'w ymdrechion, mae Prifysgol Abertawe wedi addo hyfforddi pob myfyriwr nyrsio fel hyrwyddwr anableddau dysgu.

Dywedodd Mitchell: "Ro'n i wrth fy modd yn cael fy enwebu hyd yn oed. Dim ond ers y 30ain o Fedi dw i wedi bod yn fy swydd, felly mae hwn yn ddechrau gwyh i'm gyrfa. Mae hefyd yn wych codi ymwybyddiaeth o Sefydliad Paul Ridd a'r gwaith mae'n ei wneud i sicrhau bod cleifion ag anableddau dysgu'n cael y gofal gorau posibl."

"Mae gan Nathan, fy mrawd hŷn, Syndrom Down, felly mae hynny'n rhywbeth rwy'n angerddol iawn amdano.

"Hoffwn i ddiolch i'm henwebydd Catherine Williams, Cyfarwyddwr Rhaglen ym Mhrifysgol Abertawe, ac i'r Athro Jayne Cutter, y Pennaeth Nyrsio ym Mhrifysgol Abertawe."

Mitchell (yn y canol ar y chwith) gyda'i frawd Nathan (yn y canol ar y dde) yn y noson wobrwyo.

Dywedodd Gareth Howells, y Cyfarwyddwr Nyrsio a Phrofiad y Claf: "Rwy'n eithriadol o falch ac mae ein llwyddiannau'n dangos sgiliau, ymrwymiad ac ymroddiad ein nyrsys, ein bydwagedd a'n hymwelwyr iechyd i ddarparu'r gofal gorau posibl."

Gwasanaeth seiciatrig yn derbyn achrediad arbennig

Tîm arbenigol yn Ysbyty Treforys yw'r unig un yng Nghymru i gael ei achredu gan Goleg Brenhinol y Seiciatryddion. Mae'r Adran Seiciatreg Cyswllt yn helpu cleifion ag ystod eang o broblemau iechyd meddwl, yn cynnwys dementia. Mae'n gweithio gyda phobl sydd wedi'u hatgyfeirio o'r Adran Achosion Brys neu o'r wardiau yn ysbytai Treforys, Singleton, Castell-nedd Port Talbot a Gorseinon.

Ers i'r adran ehangu yn 2016, mae'r tîm amlddisgyblaethol wedi bod yn gweithio i ennill achrediad Canolfan Gwella Ansawdd Coleg Brenhinol y Seiciatryddion.

Er mwyn gwneud hyn, bu'n rhaid iddo ddangos safonau cyson uchel a gwneud sawl newid i wella ansawdd y gwasanaeth a gynigir. Mae lefelau staff wedi cynyddu ac mae cwmpas gwasanaethau'r adran wedi'i ehangu. Mae bellach ar agor yn hirach hefyd, gyda staff yn gweithio rhwng 7yb a 10yh, saith diwrnod yr wythnos, i helpu'r rhai sy'n cael eu hatgyfeirio ag anghenion gofal iechyd meddwl.

Ond ni fyddai wedi bod yn bosibl ennill yr achrediad gwerthfawr hwn heb gefnogaeth staff mewn adrannau eraill.

Dywedodd Devlyn Evans, sy'n Nyrs Glinigol Arbenigol, "Nid ein tîm ni yn unig sydd wedi cyfrannu at yr achrediad hwn. Mae staff ar draws y Bwrdd Iechyd wedi bod o gymorth mawr. Un o'r meini prawf roedd yn rhaid i ni ei fodloni oedd bod gyda ni ystafell breifat yn yr Adran Achosion Brys ar gyfer asesiadau seiciatrig. Mae lle yn brin iawn yn Adran Damweiniau ac Achosion Brys Treforys ond crëwyd ystafell benodol ar gyfer asesiadau iechyd meddwl. Nawr gallwn ni siarad â chleifion mewn lle tawel, gan barchu eu preifatrwydd a'u hurddas. Rydyn ni wedi cael ymateb cadarnhaol iawn i'n gwaith mewn mannau eraill ar draws y Bwrdd Iechyd hefyd. Maen nhw'n gwerthfawrogi ein cyfraniad ac rydyn ni'n gwerthfawrogi eu bod nhw'n gymaint o gymorth i ni."

Dywedodd Clare Pressdee, Rheolwr Seiciatreg Cyswllt: "Mae'r tîm cyfan mor falch o gyflawni'r achrediad hwn. Roedden ni'n wasanaeth newydd pan osodon ni'r nod yma ac o'r diwrnod cyntaf un roedd angen llawer o waith i fodloni rhai o'r meini prawf."

O'r chwith i'r dde: Sherri Harris, Cynghorydd; Sarah Sims, Nyrs Gyswllt Iechyd Meddwl; Stuart Davies, Hyfforddwr Technegol Therapi Galwedigaethol; Dr Natalie Hess, Seiciatrydd Ymgynghorol; Devlyn Evans, Nyrs Clinigol Arbenigol; Dr Mini Manoj, Seiciatrydd Ymgynghorol a Clare Pressdee, Rheolwr Seiciatreg Cyswllt.

Mae cyflawni hyn yn golygu bod staff bellach yn rhan o rwydwaith achredu. Bydd hyn yn golygu y byddant yn ymweld â gwasanaethau cyswllt eraill yn y DU ac yn dod â'r syniadau newydd gorau ar gyfer gofal iechyd meddwl yn ôl gyda nhw i Fae Abertawe.

**Gwobr fyd-eang
am ofal i
fabanod
cynamserol**

Rheolwr Grŵp Gwasanaeth y Gwasanaethau Plant, Sam Williams, yn y canol, gyda gwobr UNICEF. Yn y llun, mae hi'r tu allan i'r Bloc Mamolaeth ac Iechyd Plant yn Ysbyty Singleton, Abertawe, gyda Jan Worthing, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Ysbyty Singleton.

Mae uned ysbyty ar gyfer babanod cynamserol, y mae angen y lefel uchaf o ofal arnynt, wedi ennill cydnabyddiaeth fyd-eang ar ôl bron dyblu cyfraddau bwydo ar y fron. Hi yw'r uned gyntaf yng Nghymru i ennill y cydnabyddiaeth hon.

Mae 76 y cant o fabanod sy'n gadael uned gofal dwys newyddnedigol Ysbyty Singleton bellach yn cael llaeth o'r fron, diolch i gefnogaeth y staff.

Chwefror - Mawrth 2020

23/03/2020

Y cyfnod clo'n
dechrau

Mae hwn yn gyfnod digynsail ac mae penderfyniad ein staff i'n cynorthwyo i baratoi ar gyfer yr hyn sy'n dod, yn ogystal â'u hymrwymiad a'u tosturi wrth ofalu am y rhai sy'n dibynnu arnom, wedi bod yn ddiwyro. Rwy'n parhau i ddiolch iddyn nhw i gyd yn wyneb yr amgylchiadau hynod heriol hyn."

CYFEIRIADAU
CYSYLLTIADAU I WEFANNAU, ADRODDIADAU A DOGFENNAU

Crëwyd y rhestr hon er mwyn gallu cyfeirio'n hawdd at yr adroddiadau a'r dogfennau y cyfeirir atynt yn y Datganiad Ansawdd Blynyddol hwn.

	Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
	Cymru Iachach
	Academi Brentisiaethau
	Arch
	Arts in Health
	Cynllun Gwasanaethau Clinigol (2019-2024)
	Cynllun Cyflawni ar gyfer Canser 2016-2020
	Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a Phobl Ifanc
	COVID-19
	Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg

	Dementia Friendly
	Grŵp Practisau Estuary
	Gwasanaeth Gofal Llygaid Cymru
	Teuluoedd yn Gyntaf
	Dechrau'n Deg
	Formed Films
	Cyfeillion a Theulu
	Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru
	Safonau Iechyd a Gofal Cymru
	Dangosyddion Safonau Iechyd a Gofal
	Strategaeth Bwyta'n Iach
	Helpa Fi i Stopio

[Human +](#)

[Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda](#)

[The Guardian Service](#)

[Gwasanaeth Golwg Gwan Cymru](#)

[Interburns](#)

[JigSo](#)

[Anableddau Dysgu - GIG](#)

[Care Bundle \(Anableddau Dysgu\)](#)

[Macmillan](#)

[Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif](#)

[Neonatal Transitional Care](#)

[Gwasanaeth Gwybodeg GIG Cymru \(NWIS\)](#)

[Numb and Number](#)

[Deddf Lefelau Nyrsio Cymru](#)

[Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru](#)

[Gwasanaethau Iechyd Meddwl Pobl Hŷn](#)

[Yr Ombwdsmon](#)

[Sefydliad Paul Ridd](#)

[Clystyrau Gofal Sylfaenol](#)

[Iechyd Cyhoeddus Cymru](#)

[Coleg Brenhinol Seiciatryddion Cymru](#)

[SAFER](#)

[Rhaglen SKIP](#)

[Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant](#)

[Dim Smygu Cymru](#)

[Elusen Iechyd Bae Abertawe](#)

[Cyngor Abertawe](#)

[Prifysgol Abertawe](#)

[Siarad â Fi 2 Strategaeth Atal Hunanladdiad a Hunan-niwed 2015 i 2020](#)

[The Rally](#)

[UNICEF](#)

[Prifysgol De Cymru](#)

[Cymru o Blaid Affrica](#)

[Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol](#)

[Gwasanaethau Ambiwylans Cymru](#)

[Canolfan Llosgiadau a Llawfeddygaeth Blastig Cymru](#)

[Rhaglen Fraenaru Llywodraeth Cymru](#)

[Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru](#)

[Cofnodion Gofal Nyrsio Cymru](#)

Rhestr Termau

Lluniwyd y rhestr termau hon i roi diffiniadau hawdd eu deall o'r termau cyffredin sy'n cael eu defnyddio yn y Datganiad Ansawdd Blynyddol hwn.

Nid yw'r diffiniadau hyn yn hollgynhwysol ac efallai na fyddent yn addas fel diffiniadau technegol. Hoffem gydnabod bod nifer o'r diffiniadau a ddefnyddir gennym wedi'u cymryd o'r Canllaw ar gyfer Datganiadau Ansawdd Blynyddol a gyhoeddwyd gan yr ymgyrch '1000 o fywydau'.

Acíwt – clefyd sy'n dechrau'n sydyn. Yn aml mae aciwt hefyd yn nodi salwch sy'n para'n fyr, yn datblygu'n gyflym ac sy'n gofyn am ofal brys. Mae "aciwt" yn fesur o raddfa amser clefyd ac mae'n wahanol i "is-aciwt" a "chronig".

Aciwtedd - gellir ei ddiffinio fel mesur o ddwysedd y gofal nyrsio sydd ei angen ar glaf. Mae system staffio sy'n seiliedig ar aciwtedd yn rheoleiddio nifer y nyrsys ar sifft yn ôl anghenion y cleifion, ac nid yn ôl y niferoedd crai o gleifion.

Ailalluogi - helpu pobl i ddysgu neu ailddysgu'r sgiliau sydd eu hangen ar gyfer bywyd bob dydd, a gollwyd oherwydd dirywiad mewn iechyd a/neu fwy o anghenion cymorth.

Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywiogrwydd (ADHD) - anhwylder ymddygiadol sy'n cynnwys symptomau fel diffyg sylw, gorfywiogrwydd a diffyg amynedd.

Anhwylderau'r Sbectwm Awtistig (ASD) - anhwylder datblygiadol sy'n effeithio ar gyfathrebu ac ymddygiad.

Arennol – mae'n ymwneud â'r arenau, neu'n eu cynnwys, neu'n effeithio arnynt, neu wedi ei leoli yn ardal yr arenau: swyddogaeth sy'n gysylltiedig â'r arenau.

Bacteremia - presenoldeb bacteria yn y gwaed.

Brechu – chwistrellu microb wedi'i ladd er mwyn ysgogi'r system imiwnedd yn erbyn y microb, gan atal clefydau. Mae brechu neu imiwnedd yn gweithio drwy ysgogi'r system imiwnedd, sef system naturiol y corff ar gyfer ymladd clefydau.

Briwiau pwyso - anaf sy'n torri'r croen a'r meinwe oddi tano. Maent yn cael eu hachosi pan gaiff rhan o groen ei rhoi o dan bwysau. Briw pwyso gradd 4 yw'r math mwyaf difrifol o friwiau pwyso. Bydd y croen wedi'i niwedio'n ddifrifol a'r feinwe gyfagos yn dechrau marw (necrosis y meinwe). Gall y cyhyrau neu'r asgwrn oddi tano gael eu difrodi hefyd. Mae gan bobl â briwiau pwyso gradd 4 risg uchel o ddatblygu haint sy'n bygwth bywyd.

Brysbennu – graddio clwyfau neu afiechydon yn ôl brys er mwyn penderfynu ym mha drefn y dylid trin nifer fawr o gleifion neu bobl sydd wedi'u hanafu.

Bwrdd Iechyd - sefydliad rhanbarthol yn GIG Cymru sy'n darparu gofal sylfaenol a gofal eilaidd. Mae saith Bwrdd Iechyd yng Nghymru.

Cardiolegydd - meddyg sy'n arbenigo yn y galon.

Clostridium difficile (C. Difficile) - math o haint bacteriol sy'n gallu effeithio ar y system dreulio. Mae'n effeithio fwyaf ar bobl sydd wedi cael eu trin â gwrthfotigau.

Clot gwaed - clotiau gwaed sy'n datblygu y tu mewn i wythien ac sy'n gallu teithio drwy lif y gwaed i'r galon neu'r ysgyfaint gan achosi salwch difrifol.

Clwstwr Meddygon Teulu - grŵp o bractisau meddygon teulu a gwasanaethau cymunedol eraill a bennir yn lleol gan un o Fyrddau Iechyd Lleol (BILI) GIG Cymru.

COPD - clefyd rhwystrol cronig yr ysgyfaint (COPD) yw'r enw ar gyfer grŵp o gyflyrau'r ysgyfaint sy'n achosi anawsterau anadlu. Mae'n cynnwys: emffysema – difrod i'r codennau aer yn yr ysgyfaint; bronchitis cronig – llid hirdymor yn y llwybrau anadlu. Mae COPD yn gyflwr cyffredin sy'n effeithio'n bennaf ar oedolion canol oed neu hŷn sy'n ysmegu.

Cydgynhyrchu – mae'n golygu cynnwys pobl sy'n defnyddio gwasanaethau, sef ymgynghori â nhw, eu cynnwys a chydweithio â nhw o ddechrau i ddiwedd unrhyw brosiect sy'n effeithio arnynt.

Cylch gorchwyl - cwmpas a chyfyngiadau gweithgaredd neu faes gwybodaeth.

Dadebru cardio-anadlol (CPR) - techneg cymorth cyntaf y gellir ei defnyddio os nad yw rhywun yn anadlu'n iawn neu os yw'r galon wedi stopio. Mae cywasgiadau ar y frest ac anadliadau achub yn cadw gwaed ac ocsigen i gylchredeg yn y corff sy'n achosi colli cof, lleihad mewn agwedd arall ar wybyddiaeth, ac anawsterau gyda gweithgareddau bob dydd.

Dangosyddion Gofal ar gyfer Safonau Iechyd a Gofal - offeryn sy'n mesur y nifer o ddangosyddion ansawdd gofal ar ward.

Datganiad Ansawdd Blynnyddol - adroddiad y mae'n ofynnol i bob Bwrdd Iechyd ac Ymddiriedolaeth Iechyd GIG Cymru ei gynhyrchu er mwyn rhoi sicrwydd am ansawdd y gofal sy'n cael ei ddarparu.

Deieteg - y gangen o wybodaeth sy'n ymwneud â'r deiet a'i effeithiau ar iechyd, yn enwedig o ran cymhwyso dealltwriaeth wyddonol o faeth mewn cyd-destun ymarferol.

Deietegydd - gweithiwr iechyd proffesiynol graddedig sy'n helpu i hyrwyddo lles maethol, trin clefydau ac atal problemau sy'n gysylltiedig â maeth, ac sy'n rhoi cyngor ymarferol a diogel yn seiliedig ar dystiolaeth wyddonol gyfredol.

Dementia - cyflwr a achosir gan nifer o anhwylderau'r ymennydd.

Diabetes - grŵp o glefydau lle ceir lefelau uchel o siwgr gwaed dros gyfnod hir. Ymhlith y symptomau mae gollwng dŵr yn aml, mwy o syched, a mwy o chwant bwyd.

Diabetes Math 1 - nid yw'r pancreas yn cynhyrchu unrhyw inswlin, sy'n gyflwr awto-imiwn. Mae'n golygu bod y system imiwnedd yn ymosod ar feinwe corff iach drwy gamgymeriad. Yn yr achos hwn, mae'n ymosod ar y celloedd yn y pancreas. Yn aml, caiff diabetes Math 1 ei etifeddu.

Diabetes Math 2 – nid yw'r pancreas yn cynhyrchu digon o inswlin neu nid yw celloedd y corff yn ymateb i inswlin. Mae'n aml yn gysylltiedig â bod dros bwysau neu'n segur, neu'n gysylltiedig â hanes o ddiabetes math 2 yn y teulu.

Diogelu - yn ymwneud ag amddiffyn y rhai sydd mewn perygl o gael eu cam-drin/niwed rhag dioddef camdriniaeth neu esgeulustod.

Diwedd Oes - Mae'r term 'diwedd oes' fel arfer yn cyfeirio at flwyddyn olaf bywyd.

Escherichia coli (E.Coli) - math o facteria sydd fel arfer yn byw yng ngholuddion pobl ac anifeiliaid.

Ffibriliad Atriaidd - cyflwr y galon sy'n achosi'r galon i guro'n afreolaidd ac sy'n aml yn ei hachosi i guro'n anarferol o gyflym.

Gofal dewisol - gofal sy'n cael ei gynllunio o flaen llaw am nad yw'n ymwneud ag argyfwng meddygol.

Gofal eilaidd - gofal meddygol arbenigol, a ddarperir yn aml ar ôl i glaf gael ei gyfeirio gan glinigydd gofal sylfaenol oherwydd bod angen mwy o wybodaeth, sgil neu offer ar gyfer y driniaeth na'r hyn sydd ar gael yn y gymuned. Er enghraifft, gall meddyg teulu gyfeirio person â phoenau yn y frest at gardiolegydd mewn ysbyty.

Gofal heb ei drefnu - unrhyw gyswllt â'r GIG sydd heb ei gynllunio, a hynny gan berson sydd angen neu sy'n gofyn am gymorth, gofal neu gyngor. Felly gall galw o'r fath ddigwydd ar unrhyw adeg, a rhaid i wasanaethau fod ar gael i ateb y galw hwn 24 awr y dydd. Mae gofal heb ei drefnu yn cynnwys gofal brys a gofal mewn argyfwng.

Gofal Lliniarol – rhoi gofal i'r rhai â salwch terfynol ac i'w teuluoedd, yn enwedig gofal a ddarperir gan wasanaeth iechyd wedi'i drefnu.

Gofal pontio - yn cyfeirio at gydlynw a pharhad gofal iechyd o un lleoliad gofal iechyd i un arall.

Gofal sylfaenol - gofal iechyd a ddarperir yn y gymuned, lle mae pobl yn cysylltu â chlinigwyr am gyngor neu driniaeth. Er enghraifft, ymweld â meddygfa os yw rhywun yn sâl.

Gofalwr - unrhyw un sy'n gofalu, yn ddi-dâl, am ffrind neu aelod o'r teulu nad yw'n gallu ymdopi heb eu cefnogaeth oherwydd salwch, anabledd, problem iechyd meddwl neu gaethiwed.

Gwaedu ar ôl y mislif (PMB) – at ddibenion ymarferol, caiff ei ddiffinio fel gwaedu gweiniol sy'n digwydd ar ôl deuddeg mis o amenorea, mewn menyw o oed lle y gellid disgwyl i'r menopos ddigwydd.

Gwasanaethau cymunedol - gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol sy'n cael eu darparu i gleifion mewn lleoliadau heblaw'r ysbyty ac mor agos â phosibl i'w cartrefi.

Gwasanaethau rhoi'r gorau i ysmegu - cefnogi pobl i roi'r gorau i ysmegu drwy bethau fel therapi disodli nicotin (a geir mewn sigarêts), therapi siarad ac ati.

Gweithdrefn Weithredu Safonol - cyfarwyddyd ysgrifenedig manwl.

Gweithio i Wella - canllawiau Llywodraeth Cymru ar gyfer aelodau o'r cyhoedd sy'n codi pryder neu'n gwneud cwyn am y gofal iechyd a gânt gan GIG Cymru.

Gwella ansawdd - dull systematig sy'n defnyddio technegau penodol er mwyn gwella ansawdd. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y Canllaw Gwella Ansawdd a gyhoeddwyd gan yr ymgyrch '1000 o Fwydau'.

Gwrthgeulo - atal y gwaed rhag ceulo.

Iechyd cyhoeddus - gwaith i atal clefydau, anabledd a salwch, ac i hybu ffyrdd iach o fyw. Mae gwaith iechyd cyhoeddus yn cynnwys monitro perygl amgylcheddol i iechyd fel llygredd, lledaeniad clefydau fel y frech goch ac annog pobl i fyw'n fwy iach, er enghraifft drwy beidio ag ysmegu.

Llif Cleifion - cleifion yn symud drwy'r gwasanaethau.

Llwybr Gofal - trefn y gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol a dderbynnir gan glaf yn y DU ar ôl ymuno â'r system yn ystod cyfnod penodol o ofal.

Marciwr Magseed (ar gyfer canfod lleoliad canser) – 'hedyn' bach yw Magseed sy'n rhydd rhag ymbelydredd. Caiff ei osod yn hawdd mewn meinwe meddal gan y radiolegydd ac nid oes unrhyw gyfyngiadau amser ar gyfer ei fewnblannu.

Mesurau Profiadau a Gofnodir gan Gleifion (PREMs) – dulliau'r Bwrdd Iechyd o gasglu gwybodaeth am brofiad y claf o'n gwasanaethau. Rydym yn gwneud hyn drwy bethau fel arolygon, y Prawf Cyfeillion a Theuluoedd a thrwy siarad â chleifion.

MMR - y brechlyn safonol a roddir i atal y frech goch, clwy'r pennau a rwbela (y frech Almaenig).

Nam gwybyddol - gostyngiad bach ond amlwg a mesuradwy mewn galluoedd gwybyddol, sy'n cynnwys sgiliau'r cof a'r meddwl.

Nam/colled synhwyrdd - pan nad yw un o'ch synhwyrddau'n normal mwyach, sef y golwg, clyw, arogl, cyffyrddiad, blas ac ymwybyddiaeth ofodol. Enghreifftiau - os ydych chi'n gwisgo sbectol mae gennych nam ar eich golwg; os ydych chi'n ei chael hi'n anodd clywed neu mae gennych declyn clywed, yna mae gennych nam ar eich clyw.

NICE - Y Sefydliad Cenedlaethol dros Ragoriaeth mewn Iechyd a Gofal.

Niwed difrifol - niwed sydd â chanlyniadau sy'n newid bywyd ac sy'n gallu cyfrannu weithiau at farwolaeth claf.

Obstetreg – mae'n ymwneud â gofalu am fenywod a'u trin wrth roi genedigaeth, yn ogystal â chyn ac ar ôl geni.

Osteoarthritis - clefyd y cymalau.

Patholeg – astudiaeth o achosion ac effeithiau clefydau neu anaf.

Prawf Raman - sbectrosgopeg Raman; techneg sbectrosgopig a ddefnyddir fel arfer i bennu moddau dirgrynol moleciwlau, er y gellir arsylwi ar foddau cylchdro a moddau amledd isel eraill hefyd. Defnyddir sbectrosgopeg Raman yn gyffredin mewn cemeg i ddarparu olion bysedd adeileddol y gellir adnabod moleciwlau drwyddynt.

MRSA/MSSA - mathau o facteria sy'n gwrthsefyll nifer o wrthfotigau cyffredin. Gall yr heintiau hyn fod yn anoddach i'w trin na heintiau bacteriol eraill.

Protocolau - y weithdrefn neu'r system o reolau swyddogol.

Rheoli heintiau - staff sy'n canolbwyntio ar sicrhau bod gweithdrefnau'n cael eu dilyn yn gywir i amddiffyn pobl rhag haint posibl a achosir gan y gofal iechyd y maent yn ei dderbyn.

Rheoli meddyginiaethau - sicrhau bod meddyginiaethau'n cael eu defnyddio'n gywir ac yn ddiogel.

(SAB) Bacteremia Staffylococcus Aureus – y diffiniad ar gyfer archwilio bacteremia staffylococws aureus (MRSA ac MSSA) yw person y mae MRSA neu MSSA ei waed wedi'i gadw ar wahân a'i adrodd gan labordy microbiolog diagnostig yn absenoldeb meithrin gwaed cadarnhaol yn ystod y pythefnos blaenorol. **Safonedig** - safon sylfaen ar gyfer triniaeth neu ofal.

Sepsis - effaith haint a allai beryglu bywyd. Mae'r cemegau sy'n cael eu rhyddhau i lif y gwaed er mwyn ymladd yr haint yn gallu sbarduno llid drwy'r corff, sy'n gallu niweidio organau, gan achosi iddynt fethu. **Staff.**

aureus - staffylococcus aureus, a geir yn aml yn y trwyn, y llwybr anadlu ac ar y croen. Un o achosion cyffredin heintiau'r croen, yn cynnwys cornwydydd, heintiau anadlol fel llid y sinsysau a gwenwyn bwyd.

Strôc – mae'r cyflenwad gwaed i'r ymennydd yn cael ei dorri. Fel arfer, achosir strôc gan rwystrau (clotiau gwaed fel arfer) sy'n tarfu ar gyflenwad y gwaed i'r ymennydd.

Syndrom Down - anhwylder genetig a achosir gan gromosom ychwanegol yng nghelloedd baban. **Techneg Aseptig** – ffordd o atal micro-organebau rhag halogi. Mae'n golygu defnyddio'r rheolau llymaf a defnyddio'r hyn sy'n hysbys am atal heintiau er mwyn lleihau'r perygl o haint.

Tiwbiau nasogastrig - tiwb trwyn – tiwb sy'n cael ei basio drwy'r trwyn ac i lawr i'r stumog.

Triniaeth ddydd - neu ofal cleifion allanol - yw gofal meddygol a ddarperir ar gyfer cleifion allanol, ac mae'n cynnwys diagnosis, arsylwi, ymgynghori, triniaeth, ymyrraeth a gwasanaethau adsefydlu. Gall y gofal hwn gynnwys llawdriniaethau a thechnoleg meddygol uwch hyd yn oed pan gânt eu darparu mewn lleoliadau nad ydynt yn ysbytai.

Uned Strôc Hyper-Aciwt - uned mewn ysbyty sy'n dod ag arbenigwyr ac offer at ei gilydd i ddarparu gofal.

Unedau Cyflawni Gwasanaethau - Ysbyty Castell-nedd Port Talbot, Iechyd Meddwl ac Anableddau Dysgu, Ysbyty Treforys, Ysbyty Tywysoges Cymru, Gofal Sylfaenol ac Ysbyty Singleton, a Gofal Sylfaenol a Chymunedol.

Y Pwyllgor Cronfeydd Elusennol – ei fwiad yw darparu'r amwynderau ychwanegol hynny a fydd yn gwella'r amodau ar gyfer gofalu am gleifion a'u trin, neu'r amodau y mae staff yn gweithio ynddynt. Mae hefyd yn hyrwyddo addysg ac ymchwil.

Ymatebwyr - pobl sy'n ymateb i rywbeth, yn enwedig rhai sy'n darparu gwybodaeth ar gyfer holiadur neu'n ymateb i hysbyseb.

Ymwrthedd gwrthficrobaidd (AMR) - gallu microb i wrthsefyll effeithiau meddyginiaeth a ddefnyddiwyd i'w trin yn y gorffennol. Mae'n cynnwys ymwrthedd i wrthfotigau hefyd, sy'n berthnasol i facteria a gwrthfotigau.

BETH YW'CH BARN CHI AM Y DATGANIAD ANSAWDD BLYNYDDOL?

Rydym am wybod eich barn chi am y datganiad ansawdd hwn.

Gallwch gysylltu â ni:

01639 683309

@BaeAbertaweGIG

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe 1
Porthfa Talbot, Parc Ynni Baglan, Baglan,
Port Talbot, SA12 7BR

Lluniwyd Datganiad Ansawdd
Blynyddol 2019-2020 gan
Dîm Ansawdd, Diogelwch a
Busnes Nyrsio Corfforaethol
Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae
Abertawe.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Bae Abertawe
Swansea Bay University
Health Board

2019 - 2020